

nt

naš tednik

Leto XXX — Številka 13 30. marca 1978 Cena 4.— šil. (4 din)
 Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
 Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

V nedeljo v Šentjakobu: jubilejna Miklova Zala

V nedeljo, 2. aprila, proslavlja SPD „Rož“ 75-letnico svoje ustanovitve. Tudi prvo izobraževalno dru-

štvo na Koroškem. Od katere strani prideš v vas, povsod vabijo plakati na sobotno in nedeljsko prireditev

Miklove Zale ob 75-letnici ustanovitve krajevnega društva, 500 let je minilo od turških vpadov, hkrati pa so pred 55 leti prvič igrali Zalo v Šentjakobu. Spet so se Šentjakobčani odločili, da postavijo jubilej v znamenje te velike ljudske igre, o kateri pravi Franc Ksaver Meško: „Miklova Zala, knjiga trpljenja in suženjstva koroških Slovencev“. Miklovo Zalo je po povesti Sketa, ki jo je napisal ob razpisu Mohorjeve družbe in takrat zaslužil okoli 4000 kron, dramatisiral Jaka Špicar. Prvič so jo v posebni predstavi igrali v novozgrajenem odru telovadnega društva Sokol 1909 na Jesenicah. Takrat je bil na Jesenicah tak naval, da je moral voziti celo poseben vlak. Že povest je preromala kot priljubljeno čtivo vso slovensko deželo, dramatisacija pa od (Dalje na 8. strani)

Zgodovinska uprizoritev Miklove Zale leta 1923

UVODNIK

Kulturni teror

„Ta prireditev naj bo tudi naš odgovor na protimanjšinsko zakonodajo večinskih strank, ki so naš kraj izrinile iz območja veljavnosti zakona o narodnih skupinah, da nas je dovolj tukaj, da živimo in ustvarjamo.“ — Tako se je zadnje nedelje v svojih pozdravnih besedah izrazil učitelj Joško Wrolich na srečanju tamburašev v Ločah, kjer občinstvo — itak že velikodušno zgrajene — občinske kulturne dvorane ni le napolnilo do zadnjega kotička, ampak jih je precej stalo celo pred vrati.

V Velikovcu je župan Hans Glantschnig složno z mestnim svetom prepričan, da bi tamkajšnji zastopnik slovenskega prosvetnega društva dr. Pavel Apovnik spregovoril podobne besede. Slovenskim velikovškimi prosvetam so kratkoma onemogočili prireditev narodne igre „Miklova Zala“ v edini primerni dvorani kraja — v Neue Burg.

Velikovski mestni očetje dvorane Neue Burg niso prvič odklonili slovenski prosvetašem. Izgovori niso mogli biti dovolj neumni, nesramni in resda vsake politične morale plešasti, da jih velikovski župan ne bi znal privleči za lase. Kaj ima na primer velikovško prosvetno društvo opraviti z atentatom na Steinacherjev spomenik? Kdo in kaj garantira velikovškemu županu, da bo prišlo res do nemirov in demonstracij? Mar bo sam poskrbel zanje? Če ne, je dolžan kot najvišja policijska oblast v občini povedati in ovaditi, na katerih ognjiščih varujejo politično žerjavico.

Leta 1969 so nahujskani velikovski burgerji resda demonstrirali zoper uprizoritev Martina Krpana. Tri leta navrh je gostoval v Neue Burg zbor Jakob Petelin-Gallus; kljub temu, da je tedaj bil tafelsturm pred vrati, ni prišlo do demonstracij, in je bila prireditev popoln uspeh (kakor tudi svojčas Krpan). Leto navrh se je novi župan Glantschnig skliceval na isti tafelsturm, da bi prepovedal slovensko prireditev v Neue Burg (glej faksimile na 3. strani). Dobro si zapomnimo: argumentiral je z protizakonitim dejanjem!

Teror pa je bil vedno eden od argumentov, ki so bili velikovškemu županu prav, da bi prepovedal slovensko prireditev:

■ tafelsturm leta 1972, da bi leto navrh onemogočil v Neue Burg slovenski zborovski koncert;

■ atentat na Haus der Heimat v Miklavčevem leta 1974, da bi nato onemogočil gostovanje gradiščanske folklorne skupine „Kolo slavuj“ (glej prav tako faksimile na 3. strani) in sedaj sklicevanje

■ na atentat na Steinacherjev spomenik kot argumentacijsko pomoč županu.

Župan Glantschnig v vseh odklonilnih pismih reklamira zase skrb za mir, red,

Velikovec ostane še naprej nedeljeno nemški: Slovincem so spet prepovedali prireditev

Velikovec, „evropska občina“ in „Stadt der Volksabstimmung“ ostane po volji občinskih očetov tudi v naprej nedeljeno nemški ter prost slovenskih kulturnih prireditev. Župan podjunske metropole Hans

Glantschnig je v pismu od 14. marca (glej faksimile) odklonil slovenskemu velikovškemu kulturnemu društvu najem občinske dvorane za uprizoritev narodne igre Miklova Zala. Argument občinskih očetov:

„neljubi dogodek atentata na Steinacherjev spomenik, ki stoji pod pokroviteljstvom občine“. Nadalje je župan videl nevarnost, da bi „v eventualnem primeru prišlo do demonstracij zoper Vašo prireditev“ (glej tudi uvodnik).

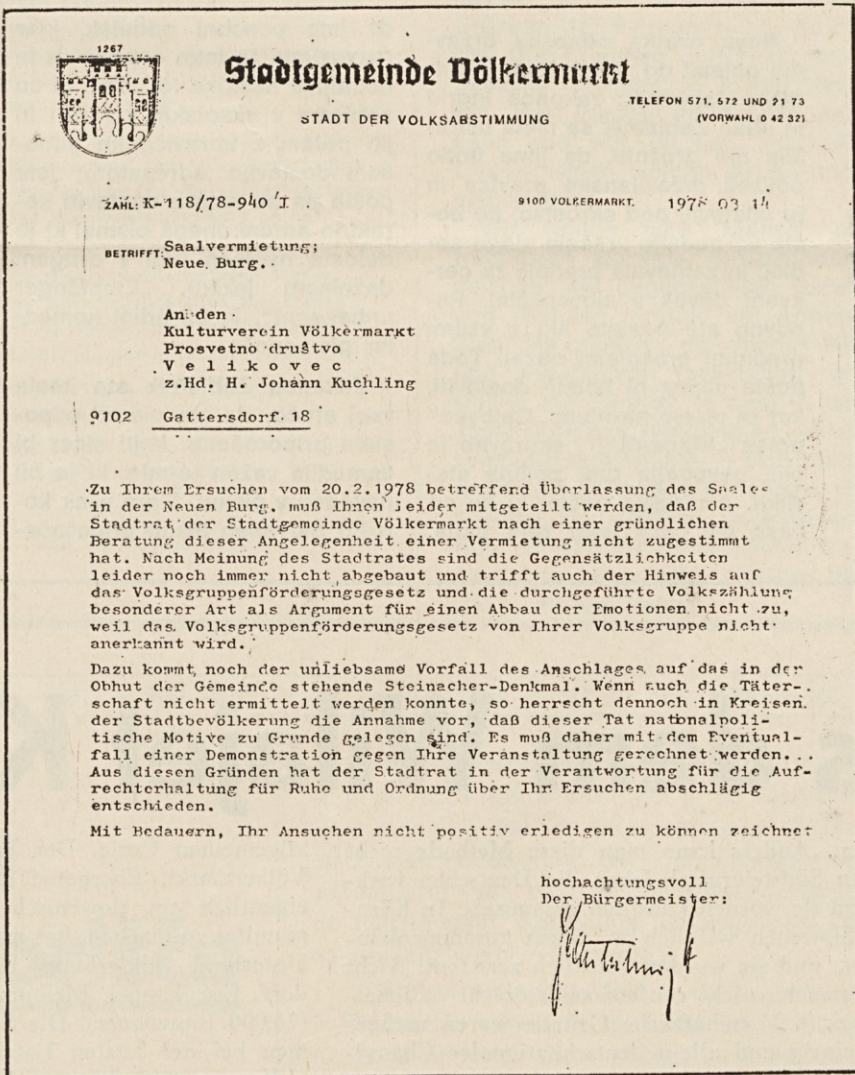
likovške mestne očete pa so pozvali, naj svojo, kot je rečeno, nerazumljivo in slovensko narodno skupnost diskriminirajočo odločitev revidirajo.

Občinska dvorana Neue Burg je edina kulturna dvorana v Velikovcu. Za krajevno slovensko prosvetno društvo ne obstaja nobena druga možnost. Za manjše prireditve so sicer uporabljali manjšo dvorano v šentrupertskem kloštru, ki pa za Miklovo Zalo s scenskega vidika ni ravno primerna.

Ne v Šentrupertu in ne ob koncertu Gallusa 1972 ni bilo demonstracij. (Glej tudi dokumentacijo na strani 3).

Kandidati za predsedstvo SR Slovenije

Republiška kandidacijska konferenca je določila na svoji prvi seji kandidate za predsednika in člane predsedstva SR Slovenije. Na temeljnih in občinskih kandidacijskih konferencah so bili dokončno predlagani za predsednika predsedstva Sergej Krajgher (ki ima že sedaj to funkcijo) in za člane Viktor Avbelj, dr. Marijan Breclj, Tone Bole, Anica Kuhar, Vida Tomšič in Josip Vidmar.

varnost in sožitje. Ti argumenti ne držijo. Kot smo že zgoraj zapisali, je Glantschnig v svoji funkciji kot župan tudi najvišja policijska oblast v občini. Če bi imel v sebi vsaj iskrico demokratičnega mišljenja in se zavedal svojih dolžnosti, bi moralo biti zanj samoumevno, da do zadnjega skrbi, da bi v tej svoji funkciji ščitil nemoten potek slovenske prireditve. Namesto tega pa župan sam izvaja kulturni teror proti slovenskim soobčanom.

Geslo filma dr. Brandstallerjeve, da so koroški Slovenci tujci v domovini, je enkrat več postalo resnično.

Velikovski anahronizem, mit, da je ta kraj žegnana nemška zemlja, oplemenitena z naslovom „Stadt der Volksabstimmung“ (kar je — mimogrede rečeno — zgodovinska neresnica, kajti plebiscit je bil še marsikje drugod) se boji, da se bo razblinil v prazen nič, če bodo velikovski Slovenci ponovno priredili uspešno igro in bi Slovenci —

enkrat več — napolnili grad „nemškega“ Velikovca.

Da bi Slovenci celo v najsvetjšem nemške Koroške dosegli občinski mandat, če bi za osnovo vzeli število glasov KEL pri deželnozborskih volitvah leta 1975, bodi prav tako samo mimogrede omenjeno. Na nas vseh leži torej, da izrabimo vse možnosti in prilike, da dokažemo, da nas je dovolj tukaj, da živimo in ustvarjamo.

SPD Jepa-Baško jezero je to v nedeljo dokazalo in namerava ta uspeh vsako leto ponoviti v okviru tradicionalne prireditve. Tradicija Šentjakobčanov je v napredku. V nedeljo praznujejo društveni jubilej z uprizoritvijo Miklove Zale. Sodobno igro so uprizorili zadnje nedelje v Šentprimozu in so igralci doživeli popoln uspeh. Tudi Velikovčani ga bodo. Prepričani smo, da bodo kljub Glantschnigovim nakanam prestopili prag Neue Burg. V vsakem oziru.

Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

vijudno vabita na

spominsko proslavo

ob 35. obletnici usmrtitve Selskih žrtev nacizma, ki bo v soboto, 22. aprila 1978, na Dunaju.

S P O R E D :

13.00: Spominska maša v slovenskem jeziku v cerkvi Sv. Trojice, 8., Alserstraße 17.

14.00: Polaganje venca v spominskem prostoru za žrtve nacizma na Dunaju, 8., Landesgerichtsstraße 11 (deželno sodišče za kazenske zadeve).

Nato: Spominska svečanost v Albert-Schweitzer-Haus, 9., Garnisongasse.

Po svečanosti Vas vabimo na majhen sprejem v Albert-Schweitzer-Haus.

Problem, ki ga za Dunaj ni več?

New York, 27. marca — Avstrija se po oceni predstavnika Jugoslavije ni potrudila, da bi v svojem tretjem poročilu odboru OZN za boj proti rasni diskriminaciji povedala, kaj je naredila v prid sloven-

ske in hrvatske manjšine. Odkar je bil komite ustanovljen (leta 1969), mu morajo države, ki so pristopile h konvenciji o preprečevanju vseh vrst rasne diskriminacije, predlagati periodična poročila. Tako sta

bili prvo in drugo poročilo Avstrije v minulih letih deležni kritike zaradi avstrijske manjšinske politike. Sedanje tretje poročilo, pa manjšine sploh ne omenja.

Spričo tega je jugoslovanski delegat Silvo Devetak, ki je sicer izrekel Avstriji priznanje za ukrepe na drugih področjih boja zoper rasno diskriminacijo, zastavil vrsto vprašanj o odnosu do Slovencev in Hrvatov v Avstriji, oziroma o obravnavanju organizacij, ki diskriminacijo zagovarjajo, npr. koroški Heimatdienst. Povod za vprašanje so bili procesi, sproženi proti koroškim Slovincem, pa tudi dejstvo, da je delovanje v manjšinskih organizacijah razlog za zapostavljanje (Devetak je navedel primer gradiščanske učiteljice, ki zaradi tega ni bila imenovana za ravnateljico gimnazije).

Avstrijski delegat dr. Klaus Berchtold je odgovoril, da so bila vsa pojasnila dana že pred dvema letoma in da nima kaj dodajati. Na vprašanje Devetaka, kako naj bi dve leti stara pojasnila veljala za poznejše stanje, je avstrijski delegat obljubil v prihodnjem poročilu izčrpnije podatke.

Dodati je treba, da komite ne odloča, nekateri delegati pa tudi niso voljni, da bi se poglobljali v posamezne zadeve ali pa so o njih sploh premalo informirani. Senegalski delegat je npr. dejal, da se mu zdi stanje stvari v Avstriji zadovoljivo, češ da je v tej deželi „sam lahko videl in obiskal afriške muzeje.“

Vojaško poveljništvo Kärnten
Dopólnilni oddelk
Auergasse 11, tel: 86481
3010 KLAGENFURT

KLAGENFURT, 10. 03. 1978

St. _____

Ponovni nabor
Poziv

Gospodu _____

Z obzirom na Vaše predlog (próšnja) za ponovni nabor z dne _____ 19 ____
Vaše začasno neopisnost _____ z dne _____ 19 ____
Vaše začasno delovno nezmožnost _____ z dne _____ 19 ____
odloženi sklep naborne komisije _____ z dne _____ 19 ____
(neko uradno odločbo *)

Vas vabimo, da se radi ponovne ugotovitve stopnje Vaše sposobnosti

dne 03. 04. 1978 ob 07.30 uri

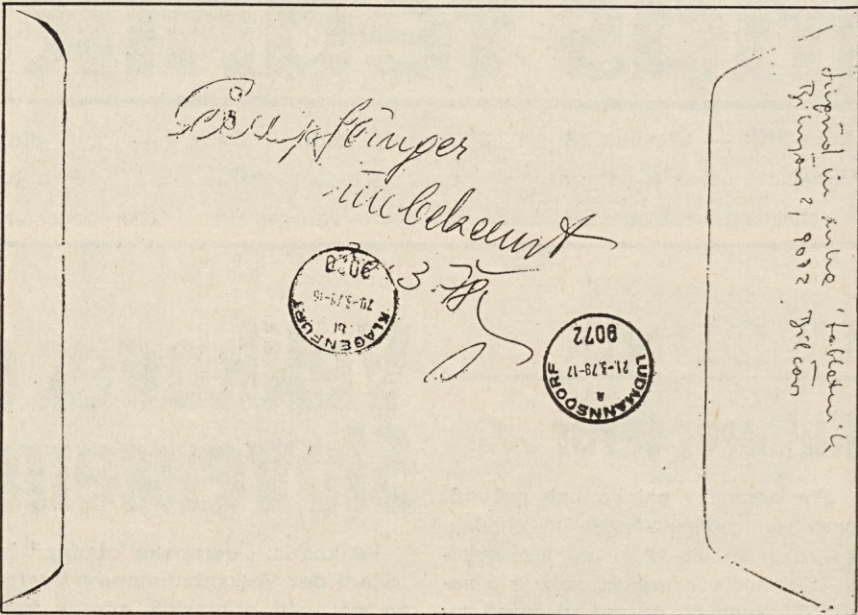
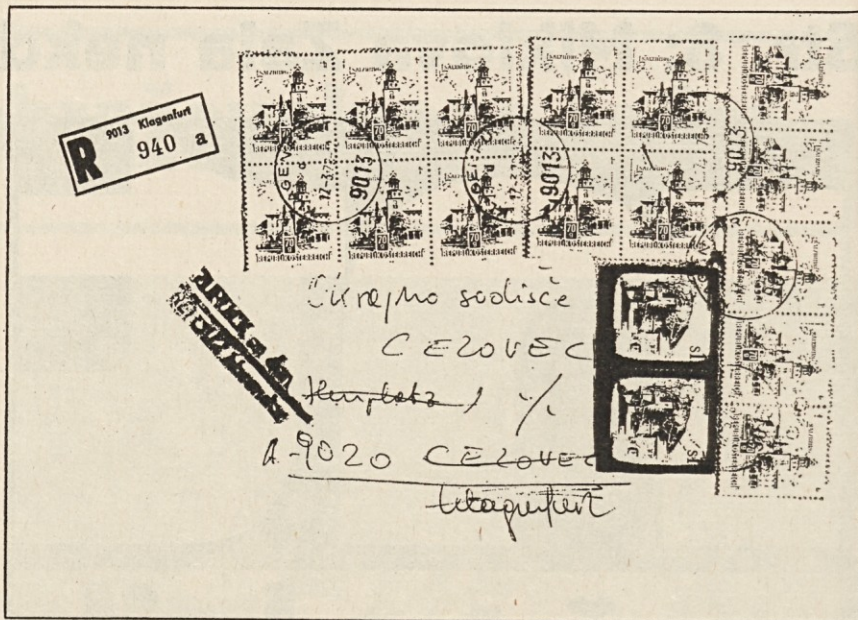
osebno zglasite k ponovnem naboru pri naborni komisiji Klagenfurt v Klagenfurt-u, Windischkasarne, Welzenegger Zeile 28 in da prinesete s seboj to povabilo, potrdilo o zednjem naboru, izkaznico s sliko kakor tudi zdravniške izvide, ki jih morate imate.

Za vojaškega poveljnika:
Vodja dopólnilnega oddelka
V.Z.

Priloge:
1 opornik
(televizijski boni)

*) Nepotrebno črtajte!

A/24

Kaj pošta zna in kaj ne

Ta številka Našega tednika je polna dokumentov uradne dvojezičnosti, ki niso kaj razveseljivi za koroške Slovence. Tem bolj toplo nam je pri srcu, če moremo objaviti tudi pozitiven dokument: vojaško poveljništvo za Koroško že dobro leto prakticira v dopolnilnem oddelku dvojezičnost, ako to slovenski mladenič zahteva. Uradni formularji so zelo dobro prevedeni. Tudi to je hvalevredna izjema v koroški vsakdanji praksi. Korektnost vojaškega poveljništva se že iz enega razloga ne da ceniti dovolj visoko, ker je ta upravna oblast bila prva in je v marsikaterem oziru še vedno edina, ki po stari tradiciji monarhije pride pripadnikom drugih narodnosti naproti. Možeje okoli polkovnika Granitzerja so bili s strani slovenskih mladincev, ki so bili poklicani v zadnjem letu k naboru, deležni vsega priznanja. Pred kratkim pa je v radijski servisni oddaji koroškega studia ORF-a bil partner na drugem koncu direktne žice vojaški poveljnik za Koroško polkovnik Annewanter. Tudi on je na tozadevno vprašanje nekega poslušalca, zakaj slovenščina pred dopolnilnim oddelkom, zelo konkretno pojasnil, da gre pri tem za izpolnjevanje določil člena 7.

Nova cvetka odnosov državnih oblasti do slovenščine v primeru Zablatnik: zakonca Ingrid in Miha Zablatnik se nista ustrašila niti grožnje, da jima bodo odvzeli državljanske pravice in ju postavili pod skrbstvo, če bosta še nadalje vračala vloge sodišč in zahtevala predpis za cerkveni davek v slovenščini. Ponoavno sta poslala akt z vsemi uradnimi grožnjami nazaj. Toda pošta pisma ni hotela dostaviti, ker je pisalo na njem „Celovec“ poleg „Klagenfurt“, akoravno je bila navedena tudi poštna številka. Avstrijska pošta, ki se od časa do časa tako zelo baha,

da ima posebni oddelk, kjer razvozljajo še tako nepopolne in nečitljive naslove ter take, ki so napisani v eksotičnih pisavah in jih potem z upravičenim ponosom dostavijo adresatom; ista pošta pa ne zmore dostaviti korektno adresiranega pisma, ki je deloma napisan tudi v drugem deželnem jeziku. „Empfänger unbekannt“, je bil edini komentar pismonoše.

Zakonca Zablatnik sta imela vsaj srečo, da sta pismo odposlala priporočeno, kajti sicer bi zamudila važen termin, ki je bil naveden v pismu. Mora vsak koroški Slovenec pisati priporoče-

na pisma, če jih hoče adresirati v materinščini? In še nekaj: Kljub le slovensko napisanemu naslovu je pošta znala pravilno vrniti pismo v Bilčovs. Na dlani leži torej, da je avstrijska pošta namenoma ravnala le tako, da bi pač Slovencu delala sitnosti...

P. S.: Pred leti je pošta pravilno dostavila razglednico, kjer sta bili napisani le poštna številka ter hišna številka, poleg tega je bila narisana črpalka. Pošta je tedaj dognala, da je adresat neka pivska bratovščina v gostilni Großglockner, ali po domače „Pumpe“.

Od 1. številke Našega tednika letos naprej (štev. 1/1978) smo v našem listu pričeli s ponatisom knjige „Aus dem Wilajet Kärnten“ iz časa pred prvo svetovno vojno. Izdalo jo je „Slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu“.

Danes, ko imamo v rokah knjigo zgodovinarja dr. Haasa in dr. Stuhlfarrerja, (Öster-

reich und seine Slowenen — Avstrija in njeni Slovenci), ki obravnava zgodovino koroških Slovencev v 19. in 20. stoletju in tudi očrta trenutno politično, socialno in gospodarsko stanje na Koroškem, je prav, da pustimo k besedi človeka, ki je iz vidika tedanjega časa opisal razmere na Koroškem. Kot boste sami spoznali, se medtem niso izboljšale.

(Uredništvo)

13 Aus dem Wilajet Kärnten

hineinzuerreiben. Anders kann man diese Methode nicht kennzeichnen. In Südsteiermark leben die Deutschen wirklich zerstreut und sie wurden künstlich gesammelt. In Kärnten leben die Slowenen wirklich in einem zusammenhängenden Complex, und sie wurden künstlich zerstreut. Nicht geografische Momente, nicht confessionelle, nicht nationalausgleichende, nicht wirtschaftliche Gründe waren maßgebend, sondern einzig und allein deutschnationaler Chauvinismus.

Noch schlimmer womöglich steht es mit der Vertretung der Slowenen im Landtag. Wenn es den Slowenen trotz angestrengtester Arbeit nicht gelang, mehr als 2 unter 43 Landtagsmandaten zu erlangen, so kann man sich einen Begriff von der raffinierten Wahlkreiseinteilung für die Landtagswahlen machen. In den Kärntner Landtag wählen vier Wahlgruppen. 10 Mandate werden vom Großgrundbesitz, 13 von den Städten, Märkten und der Handelskammer, 15 von den Landgemeinden und 4 von der allgemeinen Wahlcurie besetzt. Man bedenke nun: 114 Großgrundbesitzer wählen 10 Abgeordnete, 120.000 Slowenen wählen 2. In der Gruppe der Großgrundbesitzer und Städte und Märkte kommen natürlich die Slowenen nicht zum Worte.

Bei der Verteilung der Landgemeinden hat man nun einen raffinierten Trick angewendet. Um zu verhüten, daß etwa im Bezirk Ferlach und im Bezirk Rosegg die Slowenen ein Mandat erringen, hat man diese zwei Bezirke mit je einem deutschen vereinigt. So hat man mit Ferlach den Gerichtsbezirk Klagenfurt vereinigt, der in seiner nördlichen Hälfte wenigstens deutsch ist; mit Rosegg hat man den völlig deutschen Bezirk Paternion und den zum Teile deutschen Gerichtsbezirk Villach vereinigt. Jetzt läßt man nun beiderseits von allen Wählern je 2 Abgeordnete wählen und die Slowenen sind beiderseits um ihre Mandate betrogen.

Classisch ist die Zusammenlegung der Wahlkreise in der

allgemeinen Curie. Der Wahlkreis Klagenfurt Umgebung, Völkermarkt, Eberndorf, Bleiburg und Eisenkappel sollte eigentlich ein slowenischer sein. Um nun die Slowenen mundtot zu machen, hat man mit dem exclusiv slowenischen Unterland (Umgebung Klagenfurt, Völkermarkt, Eberndorf, Eisenkappel, Bleiburg) die Stadt Klagenfurt vereinigt (25.000 Einwohner). Die Slowenen hatten zwar 6000 Stimmen bei der letzten Landtagswahl aufgebracht, aber mit Hilfe von 2000 Stimmen Klagenfurts und 2500 sozialdemokratischen Stimmen siegte der deutsche Kandidat. Wie einfach wäre es gewesen, den Slowenen Gerechtigkeit widerfahren zu lassen, wenn man statt Klagenfurt einfach den Bezirk Ferlach, eventuell noch Rosegg dazu genommen hätte. Bei der Reichsratswahlordnung hat man es für gut befunden, Ferlach dem slowenischen Wahlkreis einzuverleiben, bei der Landtagswahlordnung dafür die Stadt Klagenfurt! In beiden Fällen hatte der germanische Wotan seine Hekatomben und damit basta.

D. VOLKSZÄHLUNG IN KÄRNTEN

Die Volkszählung in Kärnten gestaltet sich zu einer regelmäßigen Decimierung der Kärntner Slowenen. Das Resultat der Volkszählung vom Jahre 1910 ergab eine Gesamtbevölkerung von 396.200 Bewohner gegen 367.324 vom Jahre 1900. Also ein Zuwachs von 7,8 %. Davon wurden 304.287 Deutsche (1900: 270.330), und 82.212 Slowenen (1900: 90.495.) gezählt. Die Slowenen hatten nicht bloß den Verlust des natürlichen Zuwachses von 7,8 % zu verzeichnen, sondern verloren außerdem noch 9 % des Standes von 1900. Statt also 97.553, zählen sie jetzt 82.212! Ein Gesamtverlust von 15.341 Köpfen. Und das in einem Jahrzehnt. Wie ist das möglich?

(Dalje prihodnjič)

Es ergab sich ein Monstrum einer Wahlkreiseinteilung, das einzig dasteht. Die Grenzen der politischen Verwaltungsgebiete wurden über den Haufen geworfen. Denn der VII. Wahlkreis hat beispielsweise 3 Gerichtsbezirke, die 3 verschiedenen Bezirkshauptmannschaften angehören. (Rosegg zu Villach, Millstatt zu Spittal, Feldkirchen selbständige Expositur.) Beim dritten Wahlkreis hat man den Rumpf (Bleiburg, Eberndorf, Eisenkappel) vom Kopfe (Völkermarkt) getrennt und ihn mit einem Gerichtsbezirk der Bezirkshauptmannschaft Klagenfurt vereinigt. Völkermarkt, den Sitz der Bezirkshauptmannschaft, hat man für gut befunden, mit Eberstein, und Althofen zu vereinigen; Bezirke, die wegen geografischen und ethnografischen Gründen absolut keine gemeinschaftlichen Interessen haben.

In Südsteiermark wurde ein eigenes Städtemandat geschaffen, um auch die wenigen, verstreuten deutschen Elemente aus den Händen der Slowenen zu befreien. So haben also die südsteirischen Deutschen, die hie und da in Märkten, ohne einen zusammenhängenden Complex zu bilden, verstreut leben, ein eigenes Mandat. Die Slowenen Kärntens hat man für gut befunden, unter die Deutschen

Evropska zrelost Velikovca

(Iz nagovora dr. Eriha Prunča ob uprizoritvi Martina Krpana v Neue Burg 1969, ko so nahujskani burgerji pred dvorano demonstrirali.)

Wir sind, meine Damen und Herren, heute nach Völkermarkt gekommen, nicht um jemanden eine Domäne streitig zu machen, nicht um zu demonstrieren, nicht um andere zu provozieren, wir haben nur von unserem unveräußerlichen Recht als österreichische Staatsbürger Gebrauch gemacht, um hier unsere bescheidene kulturelle Visitenkarte abzugeben, und sie, meine Damen und Herren, zu einem Gespräch einzuladen, zu einem Ge-

spräch, das eigentlich der Worte nicht bedarf, sondern sich über Geste und Gesicht dem anderen mitteilt, da es den Pulsschlag dieses anderen spürt und sich an seinem Anders-Sein freut.

Wir sind, wie gesagt, nicht demonstrativ nach Völkermarkt gekommen, wohl aber, um zu beweisen, daß für uns Kultur nur Kultur, jenes kostbare, übernationale menschliche Gut ist, das den eigentlichen Adel des Menschen ausmacht.

Denn, wie will Kärnten in einem offenen und aufgeschlossenen Europa, in einer Welt globaler Nach-

barschaft bestehen, wenn wir uns nicht endlich zu jenem geistigen Kärnten bekennen, das unseren besten Geistern vorschwebte — etwa Hieronymus Megiser, Urban Jarnik, den Initiatoren und Herausgebern der Carinthia, Anton Janežič, Andrej Einspieler, Josef Perkonig, um nur einige zu nennen. Ist in einer Welt, die von globaler Nivellisierung bedroht ist, nicht gerade diese Zweiheit unsere große und einzigartige Chance um uns in ihr überhaupt noch geistig behaupten zu können!

Freuen wir uns doch, daß wir in einem Raum leben können, der das Antlitz zweier Völker spiegelt, in einem Raum also, der imstande wäre, das Beste, das jedes dieser Völker zu geben vermochte, zu einer neuen Synthese zu führen.

Befruchtende und fruchtbare Zweiheit aber ist nur auf der Basis absoluter Gleichberechtigung möglich! Nur so kann jeder der Partner seine geistigen und kulturellen Anlagen voll zur Entfaltung bringen, nur so kann das geistige Erbe, das uns von unserer Heimat in den Schoß gelegt wurde, voll zum Tragen kommen.

Wir wissen heute, daß es nicht Zeit ist, Barrikaden zu errichten und Grenzen zu verschieben, wir wissen, daß die Stunde Europas schlägt, in der es gilt, Barrikaden niederzureißen und Grenzen abzubauen, um an ihrer Stelle weite Brücken der Begegnung zu errichten. Und in einem Österreich europäischen Geistes, in einem Kärnten, das Europa im kleinen sein kann und will, ist kein Platz für Chauvinismen, welcher Art sie auch sein mögen.

Wir wollen eine Einheit, die fruchtbare geistige Auseinandersetzung, ein gegenseitiges Geben und Nehmen, Freude am Anders-Sein des anderen, ein offenes Mit- und Füreinander beinhaltet! Wir wollen ein Kärnten, in dem — wie Josef Friedrich Perkonig es einmal symbolisch darstellte — sich Eiche und Linde brüderlich umfassen, ein Kärnten der offenen Denkkategorien, ein Kärnten europäischen Geistes, das eine wahre Heimat für alle werden kann.

Stadtgemeinde Völkermarkt
STADT DER VOLKSABSTIMMUNG

TELEFON 371, 372 UND 373
(KENNZAHL 04232)

ZAHL: C-9/73-921 9100 VÖLKERMARKT, 1973-08-06

BETRIFFT: Neue Burg; Saalmiete für Chorkonzert.

BEZUG: An
Krecańska kulturna zveza v Celovcu
Viktringer Ring 26
9020 KLAGENFURT

Ich bestätige den Eingang Ihres Schreibens vom 23.7.d.J., indem Sie mich ersuchen, die von der Stadtgemeinde Völkermarkt getroffene Entscheidung betreffend die Überlassung des Saales in der Neuen Burg zu revidieren und Ihrem Ersuchen vom 7.6.d.J. doch nachzukommen, bzw. eine Aussprache in dieser Angelegenheit zu gewähren.

Hiesu darf ich gleich voranstellend Ihnen zunächst versichern, daß mir die Ablehnung Ihres Saalüberlassungsersuchens bestimmt nicht leicht gefallen ist, sondern daß diese Entscheidung durch die Ihnen bekanntgegebenen Erwägungen diktiert wurde.

Ihre nunmehrige Stellungnahme zu diesen Erwägungen, die ich aufmerksam studiert habe, vermag leider bei objektiver Betrachtung die Ihnen bekanntgegebenen sicherlich berechtigten Besorgnisse nicht zu zerstreuen. Wenngleich Ihr Chorkonzert am 16.7.1972 nach rund 2 Jahren seit der Aufführung des Theaterstückes "Martin Krpan" völlig störungsfrei verlaufen ist, so wolle doch nicht der erst vor relativ kurzer Zeit entbrannte "Ortsstafelkrieg" außer Acht gelassen werden, der bekanntlich leider sehr starke emotionelle Auswüchse zur Folge hatte. Es wird wohl zunächst eine Bereinigung dieser Ortsstafelangelegenheit notwendig sein als Voraussetzung dafür, daß die hierfür noch erforderliche Annäherung der gegenseitigen Standpunkte gleichzeitig auch zur allgemeinen weiteren Verbesserung des Verhältnisses zwischen den beiden Volkgruppen beitragen wird und Emotionen nationalpolitischer Natur nicht mehr zu befürchten sind.

Stadtgemeinde Völkermarkt
STADT DER VOLKSABSTIMMUNG

TELEFON 371, 372 UND 373
(KENNZAHL 04232)

ZAHL: C-9/73-921 ud 9100 VÖLKERMARKT, 1973 08 30

BETRIFFT: Saalmiete für Chorkonzert.

BEZUG: An
Krecańska kulturna zveza v Celovcu
z.Hd.H. Dr. Zerzer
Viktringer Ring 26
9020 KLAGENFURT

Ich habe Ihr Schreiben vom 9.d.M. entsprechend der Adressierung dem Stadtsenat (richtig: Stadtrat) zur Behandlung vorgelegt, die in der Sitzung am 22.d.M. erfolgte.

Bei dieser Befassung hat sich der Stadtrat einmütig dem Standpunkt angeschlossen, wie er Ihnen mit meinen beiden Schreiben v. 10.7. und 6.8. d.J. mitgeteilt und hat der Stadtrat die darin angeführte Begründung für die Ablehnung Ihres Ersuchens um Überlassung des Veranstaltungssaales in der Neuen Burg so stichhältig und hinlänglich erachtet, daß diese keiner weiteren Beifügung bedarf.

Es obliegt mir somit lediglich noch, Sie um Ihre Nachricht zu ersuchen, daß der von Ihnen (ultimativ) gestellte Termin für diese Erledigung bis zum 21. d.M. nicht eingehalten wurde, nachdem die Stadtratsitzungen natürlich erst bei Vorliegen mehrerer Tagesordnungspunkte in der Regel anberaumt werden.

Schließlich darf ich Sie ersuchen, trotz Aufrechterhaltung dieses ablehnenden Standpunktes von der von Ihnen angedeuteten Veröffentlichung dieser Angelegenheit Abstand zu nehmen, da dies dem Klima zwischen den beiden Volkgruppen sicherlich nur abträglich wäre.

Falls dies trotzdem geschehen sollte, wollen Sie loyalerweise unsere Stellungnahmen in vollem Wortlaut mitveröffentlichen.

Mit vorzüglicher Hochachtung
Der Bürgermeister
[Signature]

KONTO BEI DER SPARKASSE VÖLKERMARKT: KONTO NR. 32/181 (HOHEITSVERWALTUNG) - KONTO NR. 32/189 (WIRTSCHAFTSBETRIEB) - RAIFEISENKASSE VÖLKERMARKT KONTO NR. 860 - POSTSPARKASSENKONTO NR. 111.639

Stadtgemeinde Völkermarkt
STADT DER VOLKSABSTIMMUNG

TELEFON 371, 372 UND 373
(KENNZAHL 04232)

ZAHL: K-306/74/921 IV 9100 VÖLKERMARKT, 1974 06 25

BETRIFFT: Neue Burg; Saalmiete für Folklorenensemble "Kolo-Slavuj"

BEZUG: Ersuchen vom 20.5.1974

An
Prospectno Društvo Velikovca
Kulturverein Völkermarkt
2. Mai Straße 10
9100 VÖLKERMARKT

Zu Ihrem Ersuchen vom 20.5.1974 um Überlassung des Saales in der Neuen Burg für eine Veranstaltung des kroatischen Folklorensembles "Kolo-Slavuj" aus Großwarasdorf, Burgenland, am 21.7.1.Js. beehre ich mich, Ihnen mitzuteilen, daß diesem Ersuchen auf Grund des einhelligen Stadtratsbeschlusses vom 17.d.M. aus den nachstehenden Erwägungen leider nicht entsprochen werden kann.

Schon bei der vom Verband "Krecańska kulturna zveza v Celovcu" vor ca. 3 Jahren veranstalteten Theateraufführung "Martin Krpan" hat bekanntlich ein Teil der Bevölkerung hierauf mit erheblichen Unmutäußerungen öffentlich reagiert. In der Folge hat bekanntlich die Ortsstafelangelegenheit erhebliche Spannungen zwischen den beiden Volkgruppen verursacht, welche Anzeichen noch immer in Schwere ist. Diese Spannung hat sich durch den jüngsten Sprengstoffanschlag auf das "Haus der Heimat" in Miklaushof natürlich noch entsprechend verschärft.

Es ist nun zu befürchten, daß anlässlich der von Ihnen jetzt geplanten Veranstaltung sich die ablehnende Reaktior CSC bei der vorerwähnten ersten Veranstaltung noch mehr verstärken und in Form von Ausschreitungen eine ernsthafte Gefährdung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bilden könnte.

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd: 12

Od popisa do taborišča

PESEM NA MEJI

„Ko smo prišli na mejo 28. julija prejšnjega leta“ (1976, op. prev.) pripoveduje Marija, „sem še vedno mislila, da nas bodo poslali nazaj. Ko smo prekoračili mejo pri Strumici, nisem mogla verjeti, da nismo več v Bolgariji. Najprej smo bili zbegani, nato presrečni. Brat je začel igrati na kitaro, peli smo in se objemali, dokler nas niso ljudje začudeno gledali. Nastanili so nas v naselju „Karpoš“ v Skopju. Prve noči nisem mogla spati, zbujala sem se, ker še vedno nisem mogla verjeti, da sem v Jugoslaviji.

„Za vas je to morda nerazumljivo, čudno, morda otročje, a jaz sem bila presrečna, ker sem mogla poslušati svoje materinščino, v materinščini govoriti, in ker mi zaradi tega nihče ničesar ni očitaval. Ko sem se šla vpisat na Višjo turistično šolo v Ohridu, me je tajnica, ki je izpolnjevala dokumente, vprašala, kake narodnosti sem.“

Rekla sem, da sem Makedonka. Nadaljevala je s pisanjem, a jaz nisem verjela, da bo to tudi vpisala. Celo življenje so me gledali postrani kot zločinca, kadar sem to rekla.

BOLEZEN ZARADI VESELJA

Iz Skopja so se javili Marija in njena brata očetu, mati in zancem. Vsi razen staršev so dobili razglednice.

Dva tedna pozneje so tudi oni prišli v Jugoslavijo. Ko je prišel stari Nikola v Strugo, je od veselja zbolel. Kadar je le mogel, je šel ven in se sprehajal ob Drimu. Pozneje so zvedeli od znancev, da je po njihovem odhodu milica začela širiti vest, da živijo Georgievi v Jugoslaviji bedno, da nimajo dela, stanovanja, da spijo pod šotorom in da se skušajo vrniti v Bolgarijo.

„Oktobra prejšnjega leta, v času obmejnega srečanja v Strumnici, sem srečala načelnika policije iz Petriča, Kosta Mihalčeva“, pravi Marija. „Vprašal me je, kako se mi godi. Odlično, tovariš načelnik,“ sem odgovorila. „V Bolgariji mi niste dovolili, da bi študirala, a tu sem se vpisala na Višjo turistično šolo. Govorili ste, da bomo v Jugoslaviji umrli od gladi, da bomo prosjačili po ulicah. Moja brata delata, dobili smo stanovanje, živimo v Strugi, ob Drimu. Imamo komfortno stanovanje z balkonom. Niste nam dovolili prodati hiše. Pustili smo vse, kar smo imeli. A tu smo dobili vse in živimo kot ljudje. Pa izvolite, tovariš načelnik, pridite k nam v goste.“

Načelnik je rekel Mariji, naj ne pozabi priti v Bolgarijo po potni list.

„V to past se pa ne dam ujeti. Ne verjamem vam.“

„Točno je vedel, da se ne bomo več vrnili,“ pravi Marija. „Pisali smo na občino v Petrič, naj nam pošljejo potrdilo, da se je moj oče bavil s popraviljanjem radijskih in televizijskih aparatov. Prosila sem tudi za krstni list za srednjega otroka. Ničesar nam niso odgovorili.“

„Teško je biti Makedonec v Bolgariji, silno težko,“ pravi Viktor Georgiev. „Mnogi se čutijo Makedonce, a so preplašeni, pobiti, bojijo se za delo in prihodnost. V Petriču sem čul za promakedonsko organizacijo „Sokrat“. Kolikor vem, so prijeli šestorico in jih spravili v zapor. Mnogo jih je pobegnilo v inozemstvo. Skoraj ni hiše v Petriču, ki ne bi imela kakega emigranta. Mnogi moji

tovariši so pobegnili v inozemstvo, ker so se čutili in se čutili Makedonce.“

NAJNOVEJŠA „ODKRITJA“ AKADEMIJE

Taka je zgodba družine Georgiev. Na žalost pa veliko več svetlobe tudi v življenjskih zgodbah drugih Makedoncev iz pirinske Makedonije ni. Vse jih zedinjuje tisto tragično in žalostno ozadje, ki spremlja vsako nasilno potujčevanje.

Pirinski Makedonec, emigrant R. M. iz neke vasi v okolici Sandanskega, ni bil niti polnoleten, ko so se zaporili, preganjanja, ko je moral začeti plačevati desetino bolgarski nacionalni politiki. Bil je leta 1964, tik pred tretjim povojnim popisom, ko so začeli z veliko ofenzivo iztreljanja vsega makedonskega.

„Bil sem učenec Tehniške šole „Metodi Aleksiev“ v Blagovgradu,“ pripoveduje R. M. „Na zborovanjih in konferencah, z vsemi sredstvi javnega obveščanja so začeli z nevidno akcijo „objasnjevanja“, da je pirinska Makedonija zibelka bolgarstva, da v egejski in vardarski Makedoniji živijo Bolgari. Naše narodne heroje Sandanskega, Delčeva in stotine drugih so prekrstili v Bolgare. To me je burilo. Moj ded, ki je osebno poznal Sandanskega, mi je pripovedoval o njem kot človeku, ki se je bojeval za svobodo makedonskega, ne pa bolgarskega naroda.“

In zato smo, nas nekaj učencev, med poukom vprašali: „Kake nacionalnosti smo in kaj sta bila Sandanski in Dečev? Učitelj se je trudil, da bi nekaj odgovoril, a ni mogel. Nato je rekel, da so to najnovejša odkritja Bolgarske akademije znanosti, zatem, da je to sklep CK BKP, na koncu pa je razkačen zapovedal, naj ne sprašujemo več tega, kar ni v učnem programu,“ pravi R. M.

(Dalje prihodnjič)

SOZD
združena
podjetja
strojegradnje
o. s. o.

M
metalna

strojegradnja
konstrukcija
in montaža
n. sol. o.
maribor

proizvodni program:

projektiranje, proizvodnja in montaža ■ izvajanje inženiringa ■
oprema za energetiko ■ transportne naprave ■ procesna opre-
ma ■ preoblikovalni stroji ■ montaža investicijske opreme ■
gradbeni žerjavi in dvigala ■ jeklene konstrukcije ■ kmetijska
mehanizacija

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO "ROŽ" V ŠENTJAKOBU V ROŽU

ob 75-letnici ustanovitve SPD »ROŽ«
in 500-letnici turških vpadov

**Miklova
Zala**

V FARNI DVORANI V ŠENTJAKOBU
v soboto, 1. aprila 1978 ob 19.30 uri
v nedeljo, 2. aprila 1978 ob 19.30 uri

V FARNI DVORANI V ŠKOCIJANU
v nedeljo, 23. aprila 1978 ob 14.30 uri
in ob 20.00 uri

NASTOPAJO IGRALCI SPD »ROŽ« IZ ŠENTJAKOBA V ROŽU
REŽIJA: PETER STICKER

Darujte za žrtve političnih procesov

PIREDITVE

Slovensko kulturno društvo v
Globasnici vabi v okviru
praznovanja 75-letnice
obstoja na

POMLADNI KONCERT

v soboto, 1. aprila 1978, ob 19.30
pri Šoštarju v Globasnici.
Gostuje DPD »Svoboda« Liboje

Sodelujejo:

Priznana godba na pihala,
moški zbor Liboje in
narodno zabavni ansambel
»VESELI LIBOJČANI«
Nato ples!
Vstopnina prostovoljna!

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
V CELOVCU vabi na

SLAVNOSTNO PRIREDITEV OB 70-LETNICI NJENEGA OBSTOJA

Geslo: Iz veka v vek krvi gre tek
— iz roda v rod duh išče pot!
v nedeljo, 16. aprila 1978, ob 14. uri
v Mestnem gledališču v Celovcu.
Vstopnice v predprodaji pri krajev-
nih prosvetnih društvih, v knjigarni
»NAŠA KNJIGA« in v pisarni SPZ.

ZVEZA SLOVENSKE MLADINE
vabi na

MLADINSKI FESTIVAL

ki bo v soboto, dne 8. aprila 1978,
ob 19.30 pri Šoštarju v Globasnici.

Nastopajo:

Ansambel PEPEL IN KRI
solisti DITKA HABERL
EDVIN FLISER
OTO PESTNER
ter domači interpreti
Vstopnice po šil. 30.— pri krajevnih
odborih ZSM!

»ODER MLADJE« KOROŠKE
DIJAŠKE ZVEZE V CELOVCU
prireja

RECITAL »OTON ŽUPANČIČ«

ob stoletnici pesnikovega rojstva
v torek, 11. aprila 1978, ob 19.30
v AVLI SLOVENICI,
Celovec, Paulitschgasse 5—7
Nastopajo člani »Odra mladje« Ko-
roške dijaške zveze v Celovcu
Recital je naštudiral prof. Jožko
Kovačič

SPD »EDINOST« iz Pliberka
vabi
na glasbeno folklorno predstavo

»MED URŠLJO GORO IN PECO SO VIŽE IN REJ«

ki bo v nedeljo, dne 2. aprila 1978,
ob 19.30, v dvorani gostilne
Schwarzl v Pliberku.

Sodelujejo:

Folklorna skupina KUD Prežihov
Voranc iz Raven na Koroškem
Moški pevski zbor Šentanelski pav-
ri — KUD Šentanel
Mladina Železarne iz Raven na
Koroškem.
Predstava prikazuje tudi običaje iz
Podjune, zato bo prav gotovo zelo
zanimiva za vsakogar.

Vsi prisrčno vabljeni!

Vljudno Vas vabimo na otvoritev
razstave kiparja, slikarja in grafika

TONETA KRALJA (1900—1975),

ki bo v ponedeljek, dne 3. aprila
1978, ob 19. uri. Razstava je odprta
do 21. aprila 1978, od ponedeljka
do petka od 13. do 17. ure.
Komorni recital prof. Lucijana Ma-
rije Škerjanca bodo izvajali Tatjana
Kralj, Jelka Suhodolnik ter Trio Lo-
renz.

DR. THEODOR VEITER PREDAVA V GALERIJ HILDEBRAND

Mednarodno priznani strokovnjak
za manjšinska vprašanja dr. Theo-
dor Veiter, sedaj častni profesor
za splošne državne vede, pravo
beguncev in narodnih skupin na
univerzi v Innsbrucku, bo preda-
val v ponedeljek, 10. aprila, ob
19.30 v celovski galeriji Hildebrand.
Tema: »Pravo narodnih skupin in
resničnost narodnih skupin v Av-
striji 1978.«

ČESTITAMO!

Kratko zaporedoma sta zakonca
mag. Jozi Amrusch iz Svaten pri
Področji in njegova žena Maja, ro-
jena Hoja, dosegla akademska na-
slova. Jozi Amrusch je bil 17. mar-
ca promoviran za doktorja družbe-
nih in gospodarskih znanosti, žena
Maja pa je dosegla naslov magistra
iste stroke.

HOTEL KOROTAN

IŠČE ZA POLETNO SEZONO

še natakarje, kopalnišči, soba-
rice, kuhinjske pomočnike
Interesenti se naj javijo pri Francu
Rutarju, A-9141 Dobrla vas/Ebern-
dorf, tel.: 0 42 36 - 22 20

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Na-
roča se na naslov: »Naš tednik«, Ce-
lovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagen-
furt. — Telefon uredništva, oglasnega
oddelka in uprave 72 5 65. Naš za-
stopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gra-
dišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207.
Naročnina znaša letno: za tuzemstvo
150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din
za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po
zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in
izdajatelj: Narodni svet koroških Slo-
vencev. — Odgovorni urednik: Nužej
Tomajev, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec.
— Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja
v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Loče: srečanje tamburašev navdušilo

Precej velika dvorana občinskega kulturnega doma v Ločah je bila zadnje nedeljo veliko premajhna, da bi zajela vse, ki so hoteli prisostvovati prvemu srečanju tam-

burašev. Parkirnih prostorov je prav tako premalo, več ko tretjina obiskovalcev prireditve je stala ob straneh, zadaj in na hodniku.

V imenu domačega društva Je-

pa-Baško jezero je pozdravil goste Joško Wrolich. Častni gostje so bili med drugim deželnozborni poslanec Koffler, več občinskih mandatarjev, jugoslovanski konzul Zupančič, predsednik SPZ Polanšek in podpredsednik KKZ dr. Zerzer, ki je tudi spored povezoval. Nemško-govorečim gostom je Wrolich dejal, da je ta mogočna prireditev tudi najboljši odgovor na protimanjšinsko zakonodajo večinskih strank, za katere so Loče zgolj nemške. Prav tako je naslovil na občinske mandatarje prošnjo, naj bi kulturni dom dali na razpolago kot kraj za vaje domačega tamburaškega ansambla. Glasbeni pozdrav je posredoval domači tamburaški ansambel, ki ga vodi Erika Wrolich. Obstaja šele štiri mesece in je medtem nastopil tudi že na jubilejni prireditvi v celovski dvorani. Hodiški tamburaši so nastopili kot naslednji, njihova dirigentka Dorica Sabotnik ima zaslugo, da je poživila tamburaško tradicijo koroških Slovencev, ki je pred desetletjem docela zamrla. Očitno je za tamburice sedaj pomlad, kajti tudi SPD Zarja v Železni Kapli pripravlja takšen orkester. Tako tamburaši iz Hodiš kakor tudi iz Loč so deloma še zelo mladi in glasbenopedagoškega momenta ne gre dovolj visoko ceniti,

buraši iz Reteč, ki jih vodi Franc Rant in ki so nastopili v dveh skupinah — starejši in mlajši. Vidi se, da imajo v Retečah tamburaši dolgo tradicijo, kar je pokazala že sama igralska tehnika. Zelo diferencirano so ob skromnih gestah dirigenta predvajali tudi večja klasična orkestrska dela.

Spored sta zaokrožila dva pevski zbora: graški študentje pod Aleksom Schusterjem, ki niso šele prvič navdušili v Ločah in šentjankovski mešani pevski zbor pod vodstvom Lajka Milisavljeviča, ki je — deloma v koroški krstni izvedbi — zapel tiste zahtevne pesmi, s katerimi bo nastopil tudi na zborovskem tekmovanju.

K SLIKAM: Tamburaško srečanje v Ločah. Slike kažejo nastopajoče skupine ter pogled na publiko, ki je docela napolnila dvorano.

kajti otroci, ki se vadijo v mladih letih na inštrument in na note, bodo pozneje s tem večjim razume-

vanjem peli v naših zborih.

Kaj vse se da pričarati iz tamburic, pa so prikazali gostje — tam-

Pričarani ženin začaral Bilčovščane

Po daljšem odmoru so se člani igralske skupine Slovenskega prosvetnega društva v Bilčovsu na velikonočni ponedeljek predstavili z uprizoritvijo „Pričaranega ženina“. Kar ob začetku poročila lahko zapišemo: ta predstava bilčovške dramske skupine se je res posrečila in zapustila vtis, da hoče odrska dejavnost na Gurah končno le zapustiti izhojene stezdice ter se oprijeti sodobnejših oblik amaterske igre.

S prologom k igri, ki ga je sestavil društveni predsednik Tone Schellander in govoril v vlogi avtorja igre, je le uspelo osvetliti ozadje dogajanja na odru ter namoščiti vsebinsko brezveznost igre, ki se tudi ob dobrih igralcih ne more znebiti gotove sorodnosti z „Löwingerjevimi“...

O vsebini igre torej ne moremo zapisati prav nič duhovitega, kljub temu pa moramo naštetih vrsto lepih vtisov, ki so jih zadovoljni gledalci pozorno in živo sprejemali: Najprej skoraj odlično zasedbo glavnih vlog; pričarani ženin iz Amerike (Pavle Zablatnik), Cilka (Milica Gasser), da omenim samo dva tistih igralcev, ki so prvič stali na bilčovškem odru in ki so se izkazali za obetajoče se talente. Da sploh ne govorimo o že priznanih „starih“ igralcih — ki so prav z Blažijem Gasserjem izpričali visoko razvito ravan odrske umetnosti. In da ne pozabimo: Hanzi Valentinič kot „dohtar“, zdravnik in dvojnik se je kar možato znal postaviti! Priznati

pa moramo tudi skrbno režijo (Rupert Reihmann ob asistenci Tonija Schellandra), ki se je posebno trudila za jezikovno izpoljenost predstave ter okusno kostumacijo.

Navdušena publika, ki je do zadnjega kotička napolnila Miklavževovo dvorano je spet enkrat pokazala, da si pričakujemo še mnogih uspešnih odrskih nastopov v Bil-

čovsu; društveniki pa bodo morali spričo skromnih prostorskih razmer čimprej poiskati možnost za tozadevno rešitev.

Zaključna ugotovitev: Bilčovški pričarani ženin je bila uspešna konkurenca kriminalni seriji „Tatort“ na drugem valu avstrijske televizije...

Turnir v namiznem tenisu

KPD „Drava“ — športna sekcija — je priredila na velikonočni ponedeljek 1. namiznotenišni turnir. Udeležilo se ga je 30 igralcev in igralcev. Poleg domačinov so nastopili še Selani, Globašani in Pliberčani. Tekmovalce in gledalce je pozdravil predsednik KPD „Drava“ Lenart Kac. V kratkem govoru je orisal nastanek športne sekcije, za katero je dala pobudo žvabeška mladina sama s tem, da je iz farovškega hleva napravila primeren prostor za trening.

Po razmeroma dobrih tekmah se je pri fantih izkristalizirala skupina štirih igralcev, katera se je končno tudi borila za lepe pokale.

Deklet pa je bilo manj, zato je tam šlo tudi hitreje. Domačinke-novinke pa so morale vzeti na znanje, da zanje še ni prostora na vrhu lestvice.

Rezultati fantje:

1. Olip Pavel (DSG Sele); 2. Lutnik Filip (Žvabek); 3. Gregorič Stan-

ko (Globasnica), 4. Lutnik Jakob (Žvabek).

Rezultati dekleta:

1. Uznik Andreja (DSG Sele); 2. Oražje Marta (DSG Sele); 3. Markić Gabrijela (Globasnica); 4. Mihev Berta (Žvabek).

Ceprav še ni šlo vse gladko in so se med turnirjem pojavile manjše organizacijske težave, je vseeno bil ta turnir lep uspeh in dokaz, da tudi majhno društvo zmore večje prireditve.

Uspešni organizatorji 1. namiznoteniškega turnirja pa so bili Jakob Lutnik, Filip Lutnik, Ewald Lutnik in pa Herbert Lutnik. Pokale za turnir pa so darovali Slovenska športna zveza, KKZ, Slovenski vestnik, NSKS, Posojilnica Žvabek in KPD „Drava“.

Berite in širite „nt“!

Pečnica: smrt duhovniške matere

U sredo, 15. marca, smo pospremili na pokopališče na Pečnici Marijo Zeichen, pd. Primijevo mamo s Proda. Položili smo jo v grob, kjer je bil pokopan l. 1945 njen sin-duhovnik Rudi Zeichen.

Primijeva mati je dosegla visoko starost 94 let in njeno življenje je bilo polno skrbi in bolečine. Največja skrb je veljala sinu-duhovniku. Ze kratko po maturi je nevarno zbolel in ko je leta 1940 pel na Pečnici novo mašo, je že legla na domovino senca brezbožnega nacizma. Preveč vedrega značaja je bil mladi duhovnik in preveč priljubljen pri mladini, pa ga je hitlerjanska policija odvedla v koncentracijsko taborišče Dachau. Vsečila se je mama pošte iz taborišča, a trpela je z njim, ko je razbrala, kako trpi nasilje in pomanjkanje. Pozabljene so bile vse skrbi, ko se je sin 1945 srečno vrnil. A še isto leto jo je zadel še hušji udarec, sin-duhovnik se je na poti iz Celovca v Šentjakob smrtno ponesrečil. Tem udarcem se je še pridružila bolezen moža. Kap ga je zadela in mu vzela govor in ga delno ohro-

mila. Pa mu je stregla z zglednim potrpljenjem, dokler tudi ni njega pospremila na domače pokopališče. Vse te skrbi in bolečine pa je niso strle, ostala je vedra in prijazna do visoke starosti. — Sedem duhovnikov jo je spremljalo na njeni zadnji poti. Mašo zadržnico je bral in se od nje poslovil župnik Lovro Kaselj, dekan msgr. dr. Janko Hornböck pa je opravil pogrebne obrede. V cerkvi in tudi ob grobu pa so se od nje ubrano poslovili domači cerkveni pevci.

*

Kratko nato smo tudi zvedeli, da je umrl in bil pokopan 13. marca v Chicagu v Ameriki g. Jozef Resman, zadnji Tratnikovih stric iz Ledinc. Dosegel je lepo starost 85 let. Po plebiscitu leta 1920 ni dobil več dela v domovini in se je, kot mnogi drugi, odselil v daljno Ameriko. Mnogo je mislil na domače kraje in rad prepeval v družbi naše domače pesmi. Redno je zahajal tudi na ameriške Brezje v Lemont. Naj mu bo Vsemogočni v večni domovini obilen plačnik!

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 2. aprila:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 3. aprila:
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Skrivnostna olševa.

TOREK, 4. aprila:
09.30—10.00 Land an der Drau — Dežela ob Dravi. — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 5. aprila:
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Veseli val.

ČETRTEK, 6. aprila:
13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Dr. P. Apovnik: Pravni nasveti za vsakogar — Mladina in šport.

PETEK, 7. aprila:
13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 8. aprila:
09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA 1. SPORED

NEDELJA, 2. aprila: 15.00 Povezave preko zračnih valov — 15.25 Pod zastavo piratov — 17.00 Živalski leksikon — 17.30 Čebela Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Poj z nami — 19.00 Avstrija v sliki ob nedeljah — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Job — 21.35 Šport — 21.45 Ponočno branje: Oh kakšno veselje je biti vojak! — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 3. aprila: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Devica Orleanska — 10.30 Pod zastavo piratov — 17.30 Am, dam, des — 18.00 Rebel Jacques — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Roots — 21.55 Poročila in šport.

TOREK, 4. aprila: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Angleščina: The Bellcrest story — 10.00 Kemija: Strukturno pojasnjevanje organskih povezav — 10.30 Salut za Bette Davis — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Rajji živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 19.55 Športni prenos — 21.50 Victor Borge — 22.40 Neki mož hoče navzgor — 23.40 Poročila in šport.

SREDA, 5. aprila: 9.00 Tudi hec mora biti — 9.30 Organizacija v gospodarstvu in upravi — 10.00 Šolska televizija: to je Rim — 10.30 Ponoreli profesor — 17.00 Aprilski hrošč — 17.25

Tudi hec mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje cunje — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Telemuzej — 20.15 Job — 21.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 6. aprila: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 10.00 Viri zgodovine — 10.30 Eden preveč v postelji — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Televizijska kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Na Chimborazu — 21.10 Apropos Geierwally — 22.10 Poročila in šport.

PETEK, 7. aprila: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Kot gost pri Alfredu Kubinu — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Dracula — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje, trgi, muzikantje — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Nonstop nonsens — 21.00 Obzorja — 21.45 Šport — 21.55 Nebrzdan — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 8. aprila: 15.10 Dunajska dekleta — 17.00 Športna abeceda — 17.30 Heidi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.25 Dober večer... Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južnotirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport — 20.15 Igraj se z ognjem — 21.55 Šport — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Dvojni mož.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 2. aprila: 16.00 Stekljeni človek — 17.00 Dežela in ljudje — 17.30 Ö 9 (Zgornja Avstrija) — 18.00 Neki mož hoče navzgor — 19.00 Salut za Bette Davis — 20.00 Knjižni bazar — 20.15 Prizma — 21.45 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 3. aprila: 17.30 Šolska televizija: kemija: Strukturno pojasnjevanje organskih povezav — 18.00 Angleščina: The Bellcrest story — 18.30 Odkritje morja — 19.30 Igramo na flavto — 20.00 Neki mož hoče navzgor — 21.05 Prost vstop — 21.55 Čas v sliki 2 — 22.25 Poklic: reporter.

TOREK, 4. aprila: Šolska televizija: To je Rim — 18.00 Organizacija v gospodarstvu in upravi — 18.30 Kako trpežen je svet? — 19.30 Veselje ob glasbi — 20.00 Ponoreli profesor — 21.45 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.20 Club 2.

SREDA, 5. aprila: 17.30 Šolska televizija: Viri zgodovine — 18.00 Francoščina — 18.35 Ö 9 — Predarlska — 19.00 Mejniki svetovne zgodovine — 19.30 Scherzo — b-mol — Chopin — 20.00 Doživeta zgodovina filma: Helmut Käutner — 20.50 Prizorišča svetovne literature — 21.35 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10 Werner Schneyder — oprostite prosim motnjo! — 22.10 Čas v sliki 2 — špecialno.

ČETRTEK, 6. aprila: 17.30 Šolska televizija: Kot gost pri Alfredu Kubinu — 18.00 Ruščina — 18.30 Prost vstop — 19.30 Spotlight — 20.00 Barbarella —

21.40 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Club 2.

PETEK, 7. aprila: 17.30 Šolska televizija: angleščina — The cities — 18.00 Orientacija — 18.30 Albert Paris Gütersloh — 19.30 Enejada — 20.15 Znanje-aktualno — 21.00 Bankirji — 21.45 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.20 Flipp-Wilson-šov.

SOBOTA, 8. aprila: 16.15 Prizorišča svetovne literature — 17.00 Club regional — 18.10 Happy tennis — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Thrillseekerjevi — 19.55 Galerija — 20.15 Trije dnevi v Stettinu — 21.45 Sesija.

TV Ljubljana 1. SPORED

NEDELJA, 2. aprila: 8.35 Poročila — 8.40 Za nedeljsko dobro jutro: Nazaj v planinski raj — 9.00 625 — 9.40 M. Kerstner: Gruntovčani — 10.40 Kaj je narobe: Otrok v ujetništvu, Laponska pravljica — 11.25 Mozaik — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.30 Poročila: Svet, v katerem živimo, Okrogli svet, Poročila, Po poteh življenja Zofke Kvedrove, Športna poročila, Film: Iz oči v oči — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 D. Jovanović: Konec tedna — 21.05 Tam, kjer živim — 21.45 TV dnevnik — 21.55 Športni pregled.

PONEDELJEK, 3. aprila: 9.45 Kongres ZK Slovenije — prenos — ... Poročila, Poročilo z Kongresa ZK Slovenije, Svet v katerem živimo, Čas in računanje, Mozaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 I. Potrč: Krefli — TV priredba predstave Prešernovega gledališča Kranj — 21.30 TV dnevnik in poročilo z IX. kongresa ZK Slovenije.

TOREK, 4. aprila: 8.30 TV v šoli: Nemščina, Geometrija, TV vrtec, Pokrajina in prostor, Delavsko samoupravljanje — 10.30 TV v šoli: Risanka, Glasbeni pouk — 14.30 TV v šoli — ponovitev — 16.05 Šolska TV: Angažirani lepak, Jedrsko orožje in zaščita — 16.50 Obzornik — 17.00 Kongres ZK Slovenije — 18.00 Pisani svet — 18.35 Mozaik — 18.40 Jugoslovanska Trimska televizija — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 A. Dombrowska: Noči in dnevi — 21.05 Glasbeni magazin — 21.50 TV dnevnik in poročilo z kongresa ZK Slovenije.

SREDA, 5. aprila: 8.35 TV v šoli: Dnevnik 10, V Goranovem rojstnem kraju, Od Subotice do N. Sada, V. Nazor: S partizani — ... VIII. kongres ZK Slovenije — prenos — 17.20 Poročila — 17.25 S. Makarovič: Kosovirja na letišči žlici — 17.40 Popotovanje v deželo lutk — 18.00 Obzornik — 18.10 Reportaža — 18.40 Mozaik — S. Mokranjac: „Rukoveti“ — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.35 Film tedna: Upor v Adalenu — 22.30 TV dnevnik.

ČETRTEK, 6. aprila: 9.00 TV v šoli: Bitka na Neretvi, Od Osla do severne-

ga tečaja, Literatura — 10.00 TV v šoli: Francoščina — 10.30 TV v šoli: Risanka, Fizika — 15.00 TV v šoli — ponovitev — 16.00 Šolska TV: Angažirani lepak, Jedrsko orožje in zaščita — 17.25 Poročila — 17.30 Velike reke: Temza — 18.20 Obzornik — 18.30 Mozaik — 18.35 Zgodbe iz Kalevale — 18.45 Tehnica za natančno tehtanje — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 TV za konec tedna — 20.35 V živo: Koliko nas stane servis, vmes Poročila.

PETEK, 7. aprila: 9.00 TV v šoli: Ruščina, Od petka do petka, Obiščite z nami Zagreb — 10.00 TV v šoli — 15.40 Košarka Real: Mobilgirgi — posnetek iz Münchna — 17.05 Poročila — 17.10 Gozdne zgodbe in nezgode — 17.25 Ostržek — 17.50 Obzornik — 18.00 Slovenski rock: Andrej Trobentar — 18.30 Mozaik — 18.35 Kost, hrustanec in sklepi — 19.05 Svetovni dan zdravja — 19.15 Barvna risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Kar bo, pa bo, barvna zabavno glasbena oddaja — 21.05 Razgledi — 21.35 Propagandna oddaja — 21.40 TV dnevnik — 21.55 Serpico — 22.45 Poročila.

SOBOTA, 8. aprila: 8.00 Poročila — 8.05 Zgodbe iz Kalevale — 8.15 S. Makarovič: Kosovirja na letišči žlici — 8.30 Tehnica za natančno tehtanje — 9.00 Pisani svet — 9.35 Študij na univerzi — 10.00 Dokumentarna oddaja — G. Durieux: Paul Gauguin, Jugoslovanska trimska televizija, Poročila — 15.20 Poročila — 15.25 Nogomet Osijek: Dinamo — prenos — 17.45 TV obzornik — 17.55 Mozaik — 18.00 Rdeči balon, bela griva — mladinska filma — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 A. Newmann: Šopek z bodečo žico — 20.55 Zabava vas Julio Iglesias — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Muppet show — 22.50 625 — 23.30 Poročila.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 2. aprila: 15.30 Nedeljsko popoldne — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Dokumentarna oddaja — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Celovečerni film — 22.45 Kronika MES.

PONEDELJEK, 3. aprila: 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Mladi za mlade — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Šport-

na oddaja — 20.30 Aktualna oddaja — 21.00 24 ur — 21.10 Celovečerni film — 22.40 MES — kronika festivala malih eksperimentalnih scen.

TOREK, 4. aprila: 17.15 TV dnevnik — 17.35 TV koledar — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Književni klub — 18.45 Dnevnik 10 — 19.05 Kulturni pregled — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Aktualna oddaja — 20.50 Akcije — 21.00 24 ur — 21.20 Sodobna psihologija — 22.05 Zgodbe za lahko noč — 22.35 Kronika MES.

SREDA, 5. aprila: 17.15 TV dnevnik — 17.35 TV koledar — 17.45 Mali svet — 18.15 Dokumentarni film — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Prosta sreda — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Poročilo z VIII. kongresa ZK Slovenije — 22.30 Nogomet ZRN: Brazilija.

ČETRTEK, 6. aprila: 17.15 TV dnevnik — 17.35 TV koledar — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.35 Zanimivosti narave — 18.45 Peščena ura — 19.30 TV dnevnik —

nt
naš tednik

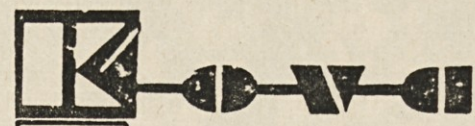
zanesljiva
informacija
iz prve
roke

20.00 3—2—1... start — 23.30 Poročila — 23.35 Kronika MES.

PETEK, 7. aprila: 17.15 Vaterpolo Jadransko (Hercegovina): KPK — 18.15 Družbena tema — 18.45 Zabavna glasba — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Aktualna oddaja — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Portreti — 21.50 Glasbena oddaja — 22.50 Zabavno glasbena oddaja.

SOBOTA, 8. aprila: 17.30 Poročila — 17.35 TV koledar — 17.45 Otroški spored — 18.45 Humoristična oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 R. Wagner: Mojstri pevci — I. del — 21.00 24 ur — 21.10 Feljton — 21.40 Športna sobota — 21.55 Dokumentarna oddaja TV Novi Sad.

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zacadi tega rajši takoj h*

po kuhinje!

**PODJERBERK —
ST. KATHREIN**
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

a še zdravo pretakanje po tvojih žilah, če ne celo, da so zavestno uporno hromeli umerjene gibe tvojega trupla...

No, in sedaj? Ej, sirota, kakor sem ti rekel: po tem pač, kolikor je v tebi lastnih sil in kolikor samo zmoreš, tako popolnoma sebi prepuščeno! Imaš svoje sončne njive in sončne trate, sladko stokaš pod bremenim najslajšega sadja, do samih ust ti sega zlato grozdje, tik za glavo ti šumi brezkončno bogastvo pohorskih šum, po tebi pa se preliva to mogočno valovje v zmagoslavno iskrjenje žarnic in vroče sršenje strojev noč in dan...

Morda ti nekoč še lastna nova duša spet zaživi, začne biti celo novo srce...

In jaz? Ali je najina usoda za vedno združena sedaj? A če je ali ni — kako bom živel v tebi tako sam?...

Vseeno! Do konca! Tudi če bo težko! Zaprem se vase in bom molčal. In se bom lahko vsaj spoštoval. A me bodo lahko spoštovali še drugi. Kakor naposled spoštujejo vsak nemi grob...

XLVII.

Prešlo je bilo zopet nekaj let. Življenje je teklo mirno in spokojno. Hudi so bili sicer še vrtinci in marsikaj so pogoltnili na dno, vrtinčki pa zmleli nešteto drobnih žrtev.

Tudi mesto je, kakor pravimo, šlo svojo pot. Čeprav se je dogodilo vse, česar so se zanj bali tisti, ki so vedeli, kaj nam pomeni: iz šopka so štrlele že gole veje... No, prav ta pa je že močnejše in močnejše poganjalo iz lastnih korenin — manj gosposko, dá, naravnost proletarsko klitje, toda izpostavljeno vsaj še samo nevarnosti od zgoraj, izpod neba...

Tam zunaj pri Ljubici se je Kocjančič že davno lahko

po mili volji igral z zlatolasim vnučičem in novim „črnim žužkom“, dve'etno vnukinjo, ki je prišla nekaj časa za bratcem na svet.

A ko je tako spet enkrat pod večer sedel na terasi, se je Ljubica nenadoma počasi ozrla vanj:

„Papa! Kam nameravaš letos na počitnice?“

„Nisem še premišljeval. Mogoče spet v Pariz. Greš z mano? Boš mogla radi otrok?“

„Francijo in Švico smo v zadnjih letih vendar že dovolj prebrodili! Severa, praviš, imaš za dolgo dovolj. Tudi drugod si bil povsod, a daljno, predaljno Španijo smo ti po sreči izbili iz glave. Kaj pa če bi se vendar enkrat odločil za Italijo? Tja bi šla tudi jaz s teboj...“

„V Italijo? S to svojo kosmato vnetjo, kakor smo rekli takrat? Brez podpisa gospoda kolonela?“ se je glasno zasmel.

„Oh, kje je že to, papa!“

„Pa me je vendar oblila mrzla zona takrat pred tremi leti, ko je začel tisti njihov lep možak v Ratečah listati po svoji debeli knjigi. Še sreča, da sem se bil izdal za dunajskega profesorja.“

„Že, že. Toda prepričana sem, da so tebe že davno pozabili. Saj z leti tudi zastara, pravijo juristi, ne?“

„Vrag in njegova stara mati zastarata pri teh ljudeh! Pa še eno je!“ se je po kratkem molku nasmehnil. Naposled bi se lahko vendar dogodilo, da bi nenadoma kje srečal njo... tvojo gospo mamo. To bi bil prizor!... No, dá — sicer pa bi je itak najbrže več ne poznal...“

„O, prav gotovo bi jo! Saj se ni kar nič spremenila!“ je skoraj nehote vzkliknila Ljubica.

Oče jo je osupel pogledal.

„Kako ti to veš? Da se ni, kar nič spremenila? Kaj si morda — dopisujeta?“ je zategnil. „Čeprav si mi nekoč to — tajila? Saj sem celo nekaj slutil!...“

Gledala je nekaj časa v tla. Potem je počasi prikimala: „Že dve leti, papa.“

„Oho! To je krasno! In mi nisi ves ta čas niti omenila!“

„Saj nisem smela... Ali se ne spomniš, kako trdo si mi prepovedal?...“

„Hm... In kdo... kdo je začel?“ se je po dolgem molku spet oglašil.

„Otmár. Njemu naposled nisi prepovedal...“

„O? Že spet Otmár! To je pa res plemenito!... In je seveda takoj ugriznila?“

„Papa, za božjo voljo, ne govori tako! Če bi ti vedel, kako je nesrečna!... Že ob novem letu je šla od njega...“

„Šla od njega?... In tudi tega mi nista povedala!... No, dá... Pa kje živi zdaj? Še v Rimu?“

„Ne, v Florenci! V Trst si ne upa...“

„Tako, tako... In kako... kako se ji godi?... On je pač več ne vzdržuje?“

„Reci, kar hočeš, papa: sto tisoč lir ji je skoraj vsilil. Bajje je podedoval po stricu nad pol milijona... Seveda, on še vedno upa, da si bo premislila... Ona pa pravi, da ni mogla in ni mogla več... Saj razumeš, papa?“

„Sto tisoč lir... To nese kvečjemu po pet do sto na leto, je zamrmral. Mesečno torej nekaj nad štiristo lir, ko si kapitala gotovo ne upa načeti. Ne, od tega ne more dostojno živeti... Potem ji je seveda treba pomagati! Res, to nima smisla! To bi bilo sramotno!“ se je nenadoma razburil.

(Dalje prihodnjič)

Telefonska ljubezen

Ko sem ob pol enajstih ponoči ugasnil televizor in se odpravljaj spat, je nenadoma sredi najlepšega slačenja pozvonil telefon. Planil sem k telefonu tak, kakršen sem bil po opravljenem slačenju, in naglo dvignil slušalko, da ne bi prebudil svoje žene, ki je že spala.

„Tisočkrat vas prosim oproščanja, ker vas motim,“ se je oglašil vljuden moški glas, „zelo mi je neprijetno, toda ali bi morda hoteli biti tako prijazni in mi storiti veliko uslugo, ali bi namreč lahko poklicali gospodično Mojco iz tretjega nadstropja nad vami. Saj veste, to je tista s plavimi kitkami in modrimi očmi. Zelo nujno je, oprostite še enkrat, tisočkrat...“

„Seveda, seveda, takoj, prav rad... malo počakajte,“ sem jecjal in si natikal že hlače pa vse drugo, da sem si vsaj deloma zakril svojo nagoto, in sem že cepiljal v copatih iz pritličja v tretje nadstropje ter pozvonil pri zgoraj imenovani gospodični. Toda namesto nje se je oglašil njen oče in nekaj robantal o tem, da sem ga prebudil iz najlepšega spanja.

Zgoraj imenovana Mojca pa je, kakor da bi že čakala na telefonski poziv, smuknila mimo mene, zdirjala po stopnicah in planila k tele-

fonu. Odracal sem za njo, se diskretno umaknil v sobo — in prislonil uho k vratom, tako da sem bil priča enostranskemu dialogu:

„Da... ne... ti povej... ne... ne morem... ne... raje ne... ti povej... prav pa jutri... dobro... na istem mestu in ob istem času...“

Ko sem slišal, da je gospodična Mojca odložila slušalko, sem stopil iz sobe, toda ta je že odhitela, ne da bi se sploh zmenila zame.

No, sem pomislil, verjetno je v tem razburjenju pozabila, da telefon ne stoji v njenem stanovanju, ampak tri nadstropja niže. Toda nisem ji zameril, saj sem čutil celo nekakšno zadovoljstvo, ker sem morda rešil ali utrdil neko ljubezen in na koncu koncev osrečil dvoje src.

In potem se je to tako nadaljevalo. Najprej vsak večer, nato vsak drugi večer je poklical tisti vljudni moški glas in jaz sem odhitel kot znanilec sreče in ljubezni iz pritličja v tretje nadstropje in odnesel Mojci sporočilo, da tam nekje na drugem koncu žice bije zanjo hrepeneče srce, ki ne more več vzdržati in ki morda ne more prej zaspati, dokler ne sliši njenega angelskega glasu.

Saj sem vendar jaz edini, ki ima telefon v vsej hiši. Razumljivo, da mu je povedala mojo številko, na kateri jo lahko vedno doseže, kadar od hrepenenja ne more več vzdržati. Čutil sem se kar nekako počaščenega, ker sem postal na stara leta pomemben člen, ki je povezoval dvoje mladih ljubečih se bitij. Niti svoji ženi nisem ničesar povedal o tem svojem poslanstvu. Ne vem če ne bi tega mojega postilijonstva napačno razumela in odločno prekinila to nežno zvezo.

Toda nenadoma se je nežna ljubezen pričela krhati. To sem čutil po njenem glasu, kadar se je pogovarjala z njim. Njeni odgovori so postajali vedno krajši, odrezavi, tako da sem se resno zbal za nežno cvetko ljubezni, ki sem jo tako nežno negoval.

Nekega večera se je torej zopet oglašil tisti pohlevni glas: „Tisočkrat vas prosim oproščanja...“ In tako dalje.

Seveda sem takoj planil v tretje nadstropje in pozvonil pri tistih vratih. Toda namesto da bi imenovana Mojca odprla vrata, se je zadržala onstran zaprtih vrat:

„Pustite me pri miru, stari sitneži! Izginite!“

„Ampak,“ sem zajecjal, „oprostite, saj vas osebno želi tisti gospod... eee... tovariš...“

„Povejte mu, da ga nočem več videti!“

„Ampak, prosim, ali mu ne bi tega sami povedali?“

„Ne. Zdaj pa izginite in me pustite pri miru!“

Vzdihnil sem, se obrnil in počasi odracal po stopnicah navzdol. Moj korak je postajal vedno počasnejši. Kaj naj rečem nesrečnemu bitju,

JAROSLAV HAŠEK:

OFFSIDE

Bil sem zares v veliki stiski, ko sem sprejel službo urednika športnega tednika, glasila športnega kluba Spređaj, ki se je boril za nogometno prvenstvo s športnim klubom Naprej.

Moj predhodnik je dal ostavko v zadnjem trenutku. Vzdržal je vse napade glasila kluba Naprej, slednjič pa je le podlegel, ker se ga je telesno lotil urednik sovražnega športnega lista. Šlo je za kazenski udarec z nogo v trebuh, ki ga je dalje časa prikoval na posteljo. Ko sem postal urednik, sem dobil nalogo, da se maščujem sovražnemu listu in klubu.

V takšnih okoliščinah sem izdal 3 številke. V zadnji številki sem objavil članek o poteku nogometne tekme med športnim klubom Spređaj in klubom Naprej.

Naš klub je bil poražen s štiri proti dva.

To je bil za nas strašen udarec in za to je moral članek obdolžiti sovražne igralce zaradi nešportne igre.

Naslov članka se je glasil: Spređaj proti Naprej — Klavrna igra Napreja — Lepa igra Spređaja, toda Naprej zmaga po mučnih prizorih s sodnikovo pomočjo — Sodnik ne vidi očitnega offsidea — Najboljši igralec Napreja Xaver je bil v offsideu in trikrat streljal — Lopov pijani.

Številka je šla dobro v prodajo, ker je bil Xaver ljubimec občinstva. Dva dni po izidu lista sem dobil čuden obisk. V uredništvo je vstopila mlada objokana dama in držala v rokah zadnjo številko mojega lista.

„Gospod urednik,“ je rekla jokaje, „kajne, da ni res?“ Pri tem

ki z drhtečim srcem čaka spodaj na drugi strani žice?

S tresočo roko sem dvignil slušalko in zajecjal sporočilo njegove izvoljenke čim bolj obzirno, da ga ne bi prehudo prizadel.

„Je že prav, stari kislonepnik,“ se je zadržal nenadoma s spremenjenim glasom in pristavil nekaj tako zabeljenih besed, da se jih ne upam ponoviti, da bi papir ne zardel.

Tako se je končala telefonska ljubezen.

Kadar zdaj srečam zgoraj imenovano Mojco, gre mimo mene kot da bi bil zrak in kot da bi bil jaz kriv za tisto zadevo s telefonom.

mi je kazala stavek iz mojega članka: „Xaver tretjič streljal iz očitnega offsidea.“

„Kajne, da to ni res? Ne, moj Xaver bi nikoli ne bil sposoben napraviti takšne podlosti. Povejte, da to ni res, povejte, gospod urednik, da se motite in da moj zaročenec ni bil v offsideu.“

Pri tem mi je krčevito stiskala roko in ihtela.

„Ne. Xaver, ta plemeniti fant, ni takšen podlež, da bi streljal na gol, če bi bil res v offsideu. Ah, gospod urednik, prekličite to in nikar ne uničujte moje sreče! Te sramote bi ne mogla preživeti, bila bi moja smrt, če bi se prepričala, da je on takšen.“

Čeprav sem razumel bolečino zaročenke človeka, ki je iz očitnega offsidea streljal na gol, sem bil neizprosno.

„Gospodična, ne morem za vas storiti nič drugega, kot da vam ponudim stol,“ sem rekel. „Xaverjevo dejanje je obsojanja vredno in res je ravnal natanko tako, kot je zapisano.“

Mlada dama je pokleknila pred me in mi objela noge.

„Napišite, prosim vas, popravek, da Xaver ni bil v offsideu, ko je streljal. Kaj bosta rekli moji prijateljici Ema in Karla! Kako se mi bosta smejali, ker sem zaročena s takim!“

Dvignil sem jo s tal. „Žal mi je, gospodična, toda bil je očitno offside.“

Nesrečna zaročenka je objokana zapustila redakcijo. Ni mi dala niti roke, ki sem ji jo hotel sočutno stisniti.

Drugi dan je prišel Xaverjev oče, star gospod dostojanstvenega

videza, ki me je prosil, naj izjavim, da tisto, kar je napisano v časopisu o njegovem sinu, ni res.

„Moj edini sin, ponos mojih sivih las,“ je ihtel ubogi človek, „prav gotovo ni streljal iz offsidea, ker je vedel, da je med gledalci njegov oče, ki ga tako ljubi. Tega zanesljivo ne bi storil že zaradi svoje pokojne matere, ki mu je kupila prvo žogo. Prisegam vam pri spominu pokojne žene, da Xaver ni streljal iz tipičnega offsidea. Prisegam vam, da ni sposoben takšne podlosti.“

„Dragi gospod! Dejstva ne morem preobrniti. Razumem vašo žalost kot izobraženega človeka, toda ne morem vam pomagati...“

Ubogi stari mož je s solzami pokapljal kljuko pri vratih, ko je zapuščal uredništvo.

Popoldne je prišla Xaverjeva teta in izjavila, da bo Xavera razdedinila, če je res, da je iz očitnega offsidea trikrat streljal na gol. Tudi ona je govorila o sramoti, ki jo je Xaver prizadejal vsemu sorodstvu. Odšla je z izjavo, da bo svoje imetje namenila za štipendije poštenim nogometnašem.

Zvečer se je zbrala pred uredništvom velika množica ljudi, ki so mi razbili vsa okna in mi vrgli skozi razbita okna letake z napisom: „Xaver ni bil v offsideu!“

Naslednjega dne sem dobil po pošti ducat peklenskih strojev. Vse sem poslal nazaj.

Zvečer sem dobil po pošti škatlo mednarodne nogometne zveze, ki mi je poslala vrv in pismo naslednje vsebine:

„Obesite se! Xaver ni bil v offsideu, ko je streljal na gol.“

Oglašujte v našem listu!

V sobo so mi metali smrdljive kroglice z listki:

„Obiskali vas bomo jutri!“
Našel sem tudi posetnico samega Xavera: „Oditite, sicer...“ Plemeniti ljudje!

Kaj naj bi bil storil drugega? Odhajam in upam, da bom srečno prispel na cilj, če mi Xaverjevi pristaši ne bodo položili na tračnice ekrazitne bombe, zakaj Xaver, ljubimec občinstva, ni bil v offsideu, ko je streljal na gol...

DR. IVO ŠORLI:

28

VEČNE VEZI

POVEST

Dobro. Toda kaj naj bo njemu vse to več od mimo kokarajočega tožnega kipa — tiste nepozabne črne bronaste cesarice Elizabete iz puljskega parka se je zopet živo spomnil — kaj naj mu bo več od davne tujke, ki ga je bila zavrgla radi tujca, sovražnika celo? Da, če bi bil kipar, bi lepo daljno podobo z vsem srcem živo postavil pred sebe in pred druge... Toda da bi rekel: pridi, vzemi si nekdanjo Ljubičino sobo, prisedi za mojo mizo in stopaj včasih po ulici z menoj? Nemogoče, nemogoče! Saj je, kakor bi priklical rajnega nazaj! Niti pokojnega prijatelja ne bi hotel ob sebi, z zavestjo, da te spremlja mrlič...

In čemu tudi? Ali čuti res potrebo po kom? Po kom ali po čem? Ni-li življenje lepo tudi tako? Da, dokler je še tako zdrav in čil, in dokler še v ničemer ne občuti let — čemu spreminjati — tvegajoč, da si na slabše spremeni?

In ali more, ali sme to od njega kdo zahtevati? Celu najstrožji kristjan ima pravico pričakovati samo, da si iz dna srca odpusti!

V teh mislih je na svojem najljubšem sprehodu tisti dan že proti večeru dospel na vrh poti za Stolnim hribom in

kakor običajno hotel po strmem klancu na oni strani spet v mesto. Tu se je nenadoma ustavil pred stransko stezico, ki se je čez mehak travnik položno vila na sam vrh.

Spomnil se je bil tistega pomladanskega sprehoda s pokojnim prijateljem prav po tej poti. Takrat so bujno cvelele breskve in tik tu doli jih je stalo cel gaj. In je tako nepopisno žarelo — v pravem pomenu žarelo: skraja bolj bledikasto, proti sredi tja rožnato, iz glavne, popolnoma strnjene skupine pa rubinsko-rdeče, da sta bila od strmenja oba obstala in to nepopisno krasoto z žejnimi očmi pila vase. „Bog ve, ali si, ubogi, mogel kaj te prelesti vzeti s seboj?“ se mu je storilo sedaj.

Toda že je bil na vrhu. Ves ta lepi svet ob Dravi tja proti Sv. Petru se je razprostiral pred njim: od Vurberga čez Pobrežje in dalje do še vedno bujno zelenega Pohorja s to srebrnkasto svetlo, mogočno kačo Dravo — celo tisti večni modrosivi steber dima iz ponoči tako pošastno lepih ruških preklenskih peči je lebdel tam daleč na obzorju. Tik pod njim pa je ležal Maribor sam: to sicer trezno kolo-dvorsko poslopje s širokim poljem neštetihih tračnic in prog, Glavna cesta z njenim mrgolenjem, stotero drugih sporedno in vprek tekočih bolj pokojnih ulic, uličic in cest, vsi ti zvoniki in stolpi, od katerih sta se frančiškanski in stolni v že nedostojni optični prevari postavila kar drug ob drugega; ta dolga vrsta novih, takrat večinoma šele iz tal rastočih vil ob krčevinski strani vzdolž košate girlande kostanjevih dreves.

„Samo, če se nisi preveč pognalo in zagnalo, ljubo naše mesto!“ je zmajal z glavo. „Saj so ti bili dali še precej in celo z nekakim prestolniškim plaščem odeli tvoja skromna provincialna pleča; toda kaj če ti začnejo je-

mati, če ti celo spet vse poberejo — ali boš moglo živeti samo od sebe in brez tuje milosti?“

Ta hip je sonce dospelo tam do daljnih vrhov, se za trenutek ustavilo, kakor da se šele pripravlja na resnobni svoj odhod, ter bliskoma rdečkasto obililo vso to bujno lepoto pod seboj. In kakor v odgovor na vprašanje samotnega moža je vsa od začetka do konca v živem žaru zablestela gospodarica vse krajine, navidezno mirna in unesena, a v svojih globinah neukrotljivo silna Drava.

„Dá, ti si bila, pa boš še tisočkrat bolj mati in rednica temu svojemu širokemu obrežju. Tam gori za temno Falu si si zgradila svoj tajinstveni grad in odondod boš skozi veke gnala novega življenja po žilah tega svojega kraljestva. V tebi je moč in bodočnost teh gričev in livad, teh skromnih hišic in kipečih palač, a tu spodaj“ — ozrl se je na levo tik pod hrib — „vidim vstajati še nove gozdove visokih dimnikov in že slišim pridušeno bobnenje tisočerih koles...“

Ah, ubogo mesto, kako res čudna je tvoja usoda! Koli-ko si moral prenesti zlasti to zadnjo svojo dobo — odtlej, ko ti je strašni svetovni potres še temelje razril, da danes, ko je že ponehalo sunkovito planje tvojih razbolelih udov in gre čez nje samo še tisto podhrtenjevanje, ki trpinči ves svet! Dá, niti ena muka silovitega prenovljenja ti ni ostala prihranjena!

Toda samo si krivo (če je o krivdi govoriti mogoče): na tujo zemljo si bilo leglo in toliko stoletij mislilo, da se bo širna ze'ena postelja prilagodila tvojemu telesu... Pa se je zgodilo, da se sokovi, ki si jih vsrkavalo, niso hoteli, niso več mogli spojiti s tvojo krvjo; in ti novi delci so potem mrtvi plavalci po tebi, bolj in bolj otežujoč počasno,

„Miklova Zala“ v Šentjakobu v Rožu

Naše vasi živijo svoje življenje in ta svojstvenost se izžareva ob raznih obredih, dogodkih in prireditvah. Med zadnjimi so najznačilnejše igre, ki so za naše vaško življenje pravi narodni dogodki.

Izmed iger je za naše prilike najboljša igra „Miklova Zala“, katero so v preteklih tednih ponovno igrali na šentjakobskem odru. Je dragocen kos naše šentjakobske preteklosti, a je postala še preko šentjakobskih mej simbol slovenskega Korotana. Uedno nova je njena vsebina, vedno spet zgrabi ljudstvo z neko očarljivo silo. Narodna je, igralci in igralko v njej podajajo sebe, gledalci doživljajo z igralci na odru kos svoje zgodovine ter ob Mirku, Zali in Serajniku doživljajo svoje vzore. O igri velja, kar velja o pesmi „Njav čriez jizaro“: večno lepa je!

Tokratna šentjakobska prireditev „Zale“ je v celotnem zadovoljila. Težkoče Špicarjeve prireditve so igralci odtehtali z neprisiljeno, pristno domačo govorico in neprisiljnim vedenjem. Jezik, ki ga govorijo, je lepa, čista, tujk prosta rožanska. Scenerija „Zale“ ni pretežka in je režiser njeno vprašanje zadovoljivo rešil. Zeleti bi bilo, da bi dal večjega poudarka domači „ohceti“, katere prizor je med najlepšimi v igri, in da bi v njej prišla do izraza domača, starodavna kmečka soba z vsemi svojimi, nekoč tako zelo cenjenimi posebnostmi.

Iz vrste poedinih igralcev je pokazal Mirko svoje odlične igralske sposobnosti ter je v svoji ne pretežki vlogi dobro izklesal mladega Rožana, iz katerega žari ogenj za vzore in junaštvo. Zala je igrala mehko in čustveno, kakor so res rožanske dečle. Zeleti bi samo večje čistoče glasu, ki v tej vlogi ni brez pomena. Zanimivo je, da se vloga Tresoglava v šentjakobskih prireditvah te igre običajno dobro posreči; tudi tokrat je splošno zadovoljila. Almira naj bi bila bolj živa v besedi in kretnji, bolj strastna in nekoliko hinavska; njena vloga je v vsej igri najtežja. Serajnik in ostali kmetje so bili sijajni tipi rožanskih korenin. Serajnica se je na odru kretala naravno ko doma, Davorin in Marko sta učinkovala. Morda prerealistično je bila podana ženitovanjska scena, če pomislimo na nekdanjo dostojanstvenost in globino ženitovanjskih obredov. Originalen, nič pretirano komičen v obliki in besedi, šaljivec ob neki trpkosti v ozadju je bil besednik; bil je med najbolj dovršenimi vlogami. Uloge in scene Turkov so težke in prerade izzvenijo nenaravno, prisiljeno in ob pretiranosti komično. Ikender je turški dostojanstvenik. Zapovedujoč, krut, a ob vsem tem vojaškem značaju ne brez neke plemenite človeške poteze. Zdelo se nam je, da bi ga bil njegov igralec lahko še bolj izklesal. Selim je bil častiljive postave, a je v škodo vlogi zaščitnika korana nekoliko pretiraval, kar je imelo pri gledalcih za posledico nepotreben smeh. Ostali Turki so bili, da izvzamemo nekatere manjše hibe, povoljni.

V splošnem smemo izreči oceno: Ob vseh manj ali bolj važnih nedostatkih je šentjakobska prireditev naravna, ker igralci doživljajo svoje vloge, in privlačna, ker se vrši v domačem okolišču z domačimi značaji in domačo govorico. Ne more torej ostati brez močnega vtisa na gledalce drugod. Tudi v bodoče bo ta igra dragoceno sredstvo prosvetnega razuma v deželi, vedno spet nas bo povezala v občestvo naše vasi, vere in narodnosti.

G. J.

(Koroški Slovenec, 2. junija 1937)

Šentjakob: Miklova Zala nekdaj in danes

- Če prideš v Šentjakob, boš večkrat srečal besedo „prvi“.
- Tu je bila leta 1873 ustanovljena prva slovenska posojilnica, 1883 še prva slovenska požarna bramba, prvi moški zbor („Rožica“ je ustanovil 1896 kaplan Fuger). Ta zbor je posebnost tudi zaradi tega, ker pevci niso peli le cerkvenih pesmi, ampak so nastopali predvsem na odru doma in v okoličih. Zbor je vodil F. Ravter, ki je zložil pesmi in jih harmoniziral. Spremljal je tudi „Miklovo Zala“ na violini.

V Šentjanžu smo obiskali na njegovem domu Jožeta Miklavčiča, pd. Ščedemnika. Nihče mu ne bi prisodil 80 let, ko je živahno pripovedoval: „Po plebiscitu so me izvolili za tajnika društva. Kmalu smo začeli igrati, lahko ni bilo, sploh nisem vedel, da je treba igre in pravila društva predložiti okrajnemu glavarstvu. Pa mi je dr. Ogris svetoval, naj igramo „Krivoprisežnika“ — prevod Anzengruberjevega „Meineidbauer“. Tako smo preliščili cenzuro.“ Če se še spominja na prvo Miklovo Zala? „Kako da ne! Zdravko Zwitter je zbral družine, ki jih opisuje Sket v svoji knjigi, obleke smo si izposodili iz Brnce; uh so nam napravili seznam, do zadnje sablje so vse popisali. Smo vsaj vedeli, kako se to napravi, ko smo mi rekvizite naprej posodili,“ se hudomušno nasmehe. Režiral je, igral je Tresoglava, Besednika ničkolikokrat.

„Malo smo jo skrajšali, dol v Ljubljano smo jo poslali k nekemu strokovnjaku, pa se nič ne opazi. Bo lepa igra,“ je povedal oče Leben, Franc Isop, ki letos igra Besednika, prej smo ga videli v vlogi Tresoglava. Že četrta igra Tresoglava Foltej Wuzella: „Se ne vem, ali ga naj govorim visoko, malo ponarejeno. Se bom še z režiserjem zmenil.“ Kako se je odločil, bomo videli v soboto.

1930 so izvolili za tajnika društva Janka Janežiča iz Leš. Od nje-

V nedeljo v Šentjakobu:

(Nadaljevanje s 1. strani)

tega leta naprej vedno spet spravlja tisoče gledalcev v ganotje. Krstno predstavo je Zala na Koroškem doživela 1911 v Trabesingerjevem domu v Celovcu, prvič so jo po Špicarjevi dramtizaciji igrali v Šentjakobu 7. julija 1923. Takratni režiser Jože Miklavčič si je moral še vse obleke izposoditi iz Brnce. Izreden uspeh pa je igro šele udomačil tam, kamor tudi spada. Po zaslugi Zdravka Zwitterja so razdelili glavne vloge v tistih hišah, ki so omenjene v povesti. Po Jožetu Miklavčiču so „Špicarjevo Zala“ režirali še Janko Janežič, Šimej Martinjak, Vinko Zaletel in letos Peter Sticker.

Zakaj je Št. Jakob zagriženim Nemcem in zaslepljenim nemčurčkom trn v peti? Pač zato, ker se tukaj bolj in bolj utrjuje in razcvita slovensko-narodni živelj...

Deželna vlada je društvo dovolila in pravila potrdila. Novega leta dan smo v „Narodnem domu“ imeli ustanovni shod. Po otvoritvi shoda in običajni izvolitvi potrebnega odbora pričel se je zabavni večer. To je bil res zabavni večer! Vrli Kotljani so pri prvi priložnosti pokazali, da so res zmorni vzdržavati v pravem pomenu „izobraževalno društvo“. Preč. gosp. župnik Ražun je pokazal korist in potrebo novega društva. Govoril je približno tako: Čeprav imamo v Št. Jakobu veliko društev: posojilnico, pevsko društvo, dve požarni brambi itd., tako novo društvo vendar ne bo nepotrebno, ampak zelo koristno, ako ne bo spalo.

Nato pa so pokazali Kotljani kaj znajo. Tamburaši (domačini) in pevsko društvo „Rožica“ so se vrstili.

govih številnih funkcij, ki jih je od tedaj naprej prevzel, naj naštejemo le nekaj: v domačem društvu je bil učitelj Nedeljskih šol, režiser Miklove Zale, član prosvetne centrale v Celovcu, kot bivši podpredsednik NSKS je sopolodpisnik spomenice koroških Slovencev iz leta 1955; bil je predsednik šentjakobske posojilnice, zbornični svetnik kmetijske zbornice, slovenski občinski odbornik: „Največja skrb mi je bila jezik, jezik in še enkrat jezik. Pretresel me je dogodek, ko bi morala biti dva fanta nekoč obsojena samo zaradi tega, ker nista obvladala ne nemščine, sploh pa ne slovenščine. Po osnovni šoli so jim odvzeli materinščino, nemščine pa nikoli ne naučili. Kar na lastno pest sem začel učiti otroke. Sam sem se slovenščine naučil na meščanski šoli na Prulah v Ljubljani. Otrokom sem dajal spise, jih učil slovnico, slovensko literaturo.“ V tej hiši se čuti, da je bil tu pred 150 leti rojen jezikoslovec Anton Janežič. Očetovo tradicijo nadaljuje hčerka Maida, ki na Dunaju študira slavistiko. Kot tajnik društva je imel Janko Janežič največ dela pri pro-

Marici Zwitterjevi v spomin,

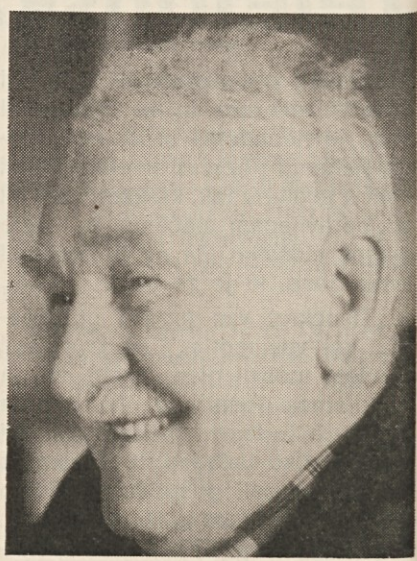
*Ko v dnu ki ovisnosti ječala
in Korošcem Bogu molila
za drage Miklova je Zala,
vzdušo mi je razsvetlila.*

*Kaotar me skrb za nar napade,
in vce nikjer ne vidim nade,
se spominim Zale na Kobenih,
pohi zopet upot sem oprijemih
in sem: naj pride kar se koli,
za nas se zvesta Zala moti.*

Anton Janežič, 28/10/1937

Janko Janežič

Jože Miklavčič

slavi tridesetletnice: „Kot gostje so se udeležili tridesetletnice tudi slovenski poslanci iz Ljubljane. Odkrili smo spominsko ploščo Francu Treiberju, pevcu naše „Njav čriez jizaro“, letos jo bodo pa našemu predniku Antonu Janežiču, da bodo tudi slavisti vedeli, kje je pokopan“, še hudomušno pristavi. Na gostovanju Zale po Sloveniji je Janko Janežič prvič srečal Otona Župančiča, ki je Šentjakobčane povabil v ljubljansko gledališče: „Tokrat je posvetil pesem igralki Miklove Zale. Sedel je v ravnateljski loži, vendar je bilo preveč direndaja za daljši zmenek. Leto navrh sem ga srečal na Jesenicah. Vračal

bornik, so me naprosili, da povem nekaj šolarjem, ki so nas obiskali iz Slovenije. Tem sem polagal na srce: Nosite težo vašega življenja, kot ga dan ponudi. In nekaj ne pozabite — če imate na vasi še pevsko ali kulturno društvo — pojte! Pesmi pojte in se jih učite! Naš narod ima tako široko paleto pesmi, da jih lahko poiščete, če si žalosten, če si vesel, če si prazničen, če si v svojem poklicu. Kar naj pridejo časi, taki ali taki, pesmice vzemite in boste ostali zvesti narodu, kjerkoli.“

Ko smo se vračali nazaj v Celovec, smo se hitro še ustavili pri Antoniču na Reki. Tam smo srečali Francija Krištofa, predsednika SPD „Rož“. „Tudi gospa Špicar se je najavila,“ je povedal, pograbil plakate in jo mahnil naprej. Medtem ko sta se tajnik KKZ Nužej Tolmajer in Miha Antonič, ki je tudi še slovenski občinski odbornik, domenila za večerjo za igralce, sem še prebral pogovor režiserja Petra Stickerja z novinarjem ljubljanskega „Dnevnika“, Marjanom Remicem: „Režirati sem začel,“ pravi Peter Sticker, „pozimi leta 1966, ko sem prišel za kaplana v Pliberk. Kar padel sem na oder, saj so mladi to terjali od mene. Tako sem igral in režiral otroško igro Petrčkove poslednje sanje. Kolegi so me zato dražili, češ — Petrove prve in Petrčkove poslednje...“ No, kot vemo, le niso bile njegove poslednje sanje. Tudi Peter Sticker si je medtem pridobil ugled med koroškimi režiserji.

Kaj bi še zapisali? Naj zaključim z željo Jaka Špicarja, ki je dramtiziral povest: „Miklova Zala naj nas opogumlja in krepi ter nas združuje vse v korist večne slovenske kulturne spomladi, naša ljubezen do slovenstva naj cveti in zeleni. Če bomo ustvarjali in živeli po načelih in vzgledu Miklove Zale, nikdar ne bo prišla tista hladna jesen, da bi porjavelo in odpadlo listje...“ Borut Sommeregger

Na to so Šentjakobčani posebno ponosni: na lastnoročno posvetilo pesnika-velikana Otona Župančiča takratni Mikolvi Zali Marici Zwitter.

se je z Golice, preprosto in tiho mi je rekel — Na Golici sem nabiral rime za moje pesmi — prevzela me je preprostost tega velikana.“ Ni povedal, kakšen triumf so doživeli igralci na gostovanju. Tako so poročali časopisi v Sloveniji: „Upriporitev se je spremenila v pravcati praznik, občinstvo je med burnim aplavzom izreklo odkrito priznanje za igro, ki ni bila le narodna igra v navadnem pomenu, temveč kvalitetna predstava. Otonu Župančiču, ki je povabil Šentjakobčane na gostovanje in je dal priliko, da smo Slovenci spoznali naše dragocene rojake, gre iskrena zahvala“, ali iz Celja: „Po sijajno uspeli predstavi Miklove Zale v nabito polnem gledališču so koroški rojaki posedeli še nekaj uric v družbi celjskih prijateljev in rodoljubov,“ pa tudi v Mariboru: „Danes popoldne so z beograjskim brzovlakom prispeli iz Celja igralci Slovenskega izobraževalnega društva „Kot“ iz Sv. Jakoba na Koroškem. Na kolodvoru se je zbrala večtisočglava množica, da sprejme svoje brate in sestre.“

Še nam je trosil Janežičev oče iz svojih spominov, malo je tudi ponosen, da letos igra hči Milica Zala. Pa smo ga vprašali, če nam mladim lahko kaj pove iz svoje izkušnje: „Še ko sem bil občinski od-

MIR, 22. januarja 1903.

Tridesetletnica izobr. društva „Kot“ v Št. Jakobu v Rožu. Naše društvo praznuje v nedeljo, dne 24. t. m. svojo tridesetletnico s sledečim sporedom: Ob 10. uri dop. sv. maša za umrle društvenike. Nato se društvo polnoštevilno udeleži odkritja spominske plošče č. g. Treiberju, pevcu „Njav čriez jizaro“. Popoldne ob 3. uri ob društveni dvorani proslava tridesetletnice: 1. otvoritev, 2. nastop pevcev, 3. deklamacija, 4. govor o zgodovini društva, 4. slavnostni govor č. poslanca Starca, 5. petje, 6. prizor iz „Miklove Zale“. Po proslavi družaben večer pri Cvitarju. Društveni odbor vabi društva, da pošljejo na ta svečani dan v Št. Jakob svoje zastopnike, in pričakuje iz domače župnije in okolice številne udeležbe.
KS, 20. septembra 1933.